

पहिचानको पक्षमा मतदाताहरु एकहोरिन सक्ने

काठमाडौँ - आगामी १५ वैशाखमा हुन लागेको उपनिर्वाचनका लागि इलाम र बझाङ जिल्लामा अस्ति शनिवार विभिन्न राजनीतिक पार्टी र स्वतन्त्रसमेतले उम्मेदवारी

दर्ता गराएका छन् । यस क्रममा इलाम निर्वाचन क्षेत्र दुई बाट आठ स्वतन्त्र सहित २० जनाले शनिवार मनोनयन दर्ता गरेका छन् । इलाम जिल्लाको उपनिर्वाचनलाई

विशेष महत्त्वका साथ हेरिएको छ । यहाँ आवधिक निर्वाचनबाट संविधानसभा अध्यक्ष तथा पहिचान विरोधी भनिएको नेकपा एमालेका उपाध्यक्ष सुवास नेम्वाङले निर्वाचन जित्दै संघीय संसदमा प्रतिनिधित्व गरेका थिए । उनको गत भदौमा असामयिक निधन भएपछि रिक्त रहेको निर्वाचन क्षेत्रमा निर्वाचन हुन लागेको हो । यस क्षेत्रमा निर्वाचन परिणाम हात पार्न राजनीतिक पार्टी सहित तत्कालीन प्रदेश नम्बर १ लाई रातारात पहिचानको विपक्षमा प्रदेश नामकरण गरेपछि लगातार विरोध गर्दै आएका जातीय संघसंस्था र पहिचानवादी केही राजनीतिक पार्टीहरुले आफ्नो पक्षमा सशक्त उम्मेदवारी दिएको सार्वजनिक गरिरहेका छन् । यी दुवै

खाले धारका लागि उपनिर्वाचन निकै महत्त्वपूर्ण हुने देखिएको छ । यसले राष्ट्रिय राजनीतिको निमित्तसमेत प्रतिष्ठाको विषय बन्ने भएको छ । यसका लागि सत्ता समीकरणको मुख्य घटक नेकपा एमालेको उम्मेदवारलाई दोस्रो तथा सरकारको नेतृत्व गरिरहेको घटक नेकपा माओवादी केन्द्रले पहिचान मुद्दालाई पूर्ण ओभरलेमा पार्दै समीकरणीय सहमति अनुसार सहयोग गर्ने संयुक्त विज्ञापित प्रकाशित गरी आफ्नो चरित्रकोसमेत पर्दाफास गरेको छ । यसले नेकपा माओवादी केन्द्रको पहिचान, सभ्यता, सांस्कृतिक, धार्मिक, एकल नश्लवादी चिन्तन पनि उदाङ्गो गरेको राजनीति वृत्तमा चर्चा चलिएको छ । यद्यपि

बाँकी अन्तिम पातोमा

नेपाललाई विश्व शान्ति केन्द्रको रूपमा विकास गर्ने संकल्प

काठमाडौँ - जीवन विज्ञान प्रतिष्ठानले अस्ति शनिवार एककार्यक्रमको आयोजना गरी नेपाललाई विश्व शान्तिको केन्द्र बनाउन सबै दलका शीर्ष नेताहरुले हस्ताक्षर गरेका छन् । जीवन विज्ञान प्रतिष्ठानद्वारा लुम्बिनीमा आयोजित समारोहमा प्रधानमन्त्री प्रचण्ड सहित सबै दलका शीर्ष नेताहरुलाई भेला गरी ५ बुँदे लुम्बिनी संकल्पपत्रमा हस्ताक्षर गराएको हो ।

जीवन विज्ञान प्रतिष्ठानका अध्यक्ष देवी शर्माले प्रस्ताव गरेको सो संकल्पपत्रमा प्रधानमन्त्री तथा नेकपा

माओवादी केन्द्रका अध्यक्षसमेत रहेका पुष्पकमल दाहाल प्रचण्ड, पूर्व प्रधानमन्त्री तथा नेकपा एकीकृत समाजवादीका अध्यक्ष माधवकुमार नेपाल, उपप्रधान तथा परराष्ट्रमन्त्री नारायणकाजी श्रेष्ठ, लुम्बिनीका प्रदेश प्रमुख अमिक शेरचन, मुख्यमन्त्री जोखबहादुर महारा, नेकपा एमालेका महासचिव शंकर पोखरेल, राप्रपाका अध्यक्ष राजेन्द्र लिङदेनले हस्ताक्षर गरेका छन् ।

त्यसैगरी सांसद तथा जनमतका महामन्त्री चन्दन सिंह, सांसदहरु

बाँकी अन्तिम पातोमा

“पाँहाचहे जात्रा” हिजोबाट शुभारम्भ

काठमाडौँ - परम्परागत रूपमा स्थानीय टोखावासीले मनाउँदै आएको तीनदिने ‘पाँहाचहे’ जात्रा

हिजोदेखि शुभारम्भ भएको छ । स्थानीय नेवा: गुथि टोखाका अध्यक्ष

बाँकी अन्तिम पातोमा

उपन्यासकार दर्लामीको मारीखोलाको ढुंगो लोकार्पण

काठमाडौँ उपत्यका बाहिर बसेर लेखन कार्यमा तल्लीन रहेका जेबी दर्लामी मगरको उपन्यास ‘मारीखोलाको ढुंगो’ हालै सार्वजनिक भएको छ । उपन्यासकार दर्लामी मगरले आफ्नो उपन्यास ‘मारीखोलाको ढुंगो’ को कथा-कालमा जन्मिएकी इभा काफ्लेलाई पुस्तक हस्तान्तरण गरेपछि उपन्यास लोकार्पण गरिएको हो । स्नातक तहमा अध्ययनरत काफ्लेलाई गरिएको पुस्तक हस्तान्तरणबाट अबको युग नयाँ पुस्ता अर्थात् सशस्त्र द्वन्द्वकालमा जन्मे-हुर्केको पुस्ताको हो भन्ने प्रतीकात्मक संकेत स्वरूप गरिएको थियो । नेपाल संकटकालमा हुँदा जन्मिएकी इभाले सशस्त्र द्वन्द्व

बुझाइका साथै ‘मारीखोलाको ढुंगो’ पढ्दाको आफ्नो अनुभूति लोकार्पण कार्यक्रममा सुनाएकी थिइन् । ‘समाजविज्ञानको विद्यार्थी भए पनि हामीले द्वन्द्वकाल बारे कक्षा कोठामा पढ्ने पाएनौं, घरघरमा कथा सुनाउने चलन पनि अब छैन,’ पठन अनुभव सुनाउँदै इभाले भनिन्, ‘चिन्दै नचिनेको देश हामीले कसरी बनाउने ? हामी कहाँबाट आयौं ? अहिले कहाँ छौं ? यस्ता प्रश्नको जवाफ मैले यो उपन्यासमा पाएँ ।’ आमाबुवाको पढाइको सिलसिलामा बाल्यकाल देशबाहिर बिताएकी र स्वदेश फर्केपछि नेपाली

बाँकी अन्तिम पातोमा

थारू भाषा, संस्कृति संरक्षणमा पहल गर्ने-प्रमुख मियाँ

काठमाडौँ - थारू भाषा, कला, संस्कृति र संगीत संरक्षण गर्नु पर्ने अवस्थामा रहेको सुदूरपश्चिमका प्रदेश प्रमुख नजिर मियाँले बताएका छन् । कैलालीको धनगढीमा आयोजित प्रथम थारू राष्ट्रिय

म्युजिक अवार्ड कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै प्रदेश प्रमुख मियाँले भाषा, संस्कृति संरक्षण गर्न आफ्नो तर्फबाट पहल गर्ने बताएका हुन् । प्रदेश प्रमुख मियाँले कैलालीका थारू

बाँकी अन्तिम पातोमा

पत्रकार महासंघलाई प्रेस युनियनको चेतावनी

काठमाडौँ - नेपाल पत्रकार महासंघको सदस्यता ढुंगो लगाएर मात्र अधिवेशनको प्रक्रिया अघि बढाउन नेपाल प्रेस युनियनले नेपाल पत्रकार महासंघको ध्यानाकर्षण गराएको छ । नेपाल

पत्रकार महासंघका अध्यक्ष विपुल पोखरेललाई प्रेस युनियनले गत

बाँकी अन्तिम पातोमा

पत्रपत्रिकामा “हाम्सो” र कोइँच लिपि !

कुब्जोड किरात
आफ्नो इतिहासको अभिलेखन आफैँले निर्माण गर्ने हो । अरुले गरिदिएको त निश्चित उद्देश्य पूर्तिका निमित्त मात्र हुने गर्छ । नेपालमा जो पाइन्छन्, त्यही उद्देश्य पूर्तिका निमित्त गरिएका अभिलेखहरूलाई मूल स्रोतका रूपमा लिने गरिएको छ । सत्य, तथ्य, यकिन कुरा लेख्नका निमित्त आफैँले गर्ने हो । तर खतरा चाहिँ आत्म प्रशंसा र आफूलाई शक्तिशाली देखाउने प्रवृत्ति उहिल्यैदेखि राजामहाराजाले गरेकाले हामीमा त्यस्तो खाँडो जान सक्छ । त्यसखाले भइखालो खन्न सक्ने सम्भवनाहरू पर्याप्त छन् । तर, तत्कालै सार्वजनिक गरिने कामको अभिलेखमा त्यो विघ्नता कम हुन्छ । त्यो चाहिँ तथ्यमा टेकेर सत्यको बयान बढी गरिन्छ । यतिखेर किरात कोइँच सुनुवार भाषाको मासिक पत्रिका ‘हाम्सो’ (उज्यालो)

हाम्रा ग्राहक, पाठक, शुभेच्छुक लगायतका महानुभावहरु आफ्नो गाउँ-घर, समुदाय, समाज, जिल्ला, प्रदेशका साथै राष्ट्रमै हुने गरेका कुनै पनि किसिमको आपराधिक अनि भ्रष्टाचारजन्य गतिविधि आर्थिक अनियमितता ढिलासुस्ती, कालावजारी, महँगी जस्ता विकृतिको समूल अन्त्यका लागि यस सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक सदैव सहयोगको अपेक्षा गर्दछ । यसैगरी आफ्नो व्यापार, व्यवसाय प्रवर्द्धनार्थ विज्ञापन दिई लाभ उठाउनुहोस् । - व्यवस्थापक

इन्जिनियर भट्टराई विरुद्ध अदालतमा मुद्दा दायर

काठमाडौँ - अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले लुम्बिनी विकास कोषका योजना प्रमुख इन्जिनियर सरोज भट्टराई र उनकी आमा विरुद्ध भ्रष्टाचार मुद्दा दर्ता गरेको छ । इन्जिनियर भट्टराई र उनकी आमा जनक नन्दनी भट्टराई विरुद्ध विशेष अदालतमा अख्तियार दुरुपयोग

अनुसन्धान आयोगले हिजो मुद्दा दर्ता गराएको हो । इन्जिनियर भट्टराईले भ्रष्टाचार गरी भक्तपुर तत्कालीन गुण्डु गा.वि.स. वडा नं. ३ स्थित किता नम्बर १३७४ को २ रोपनी ९ आना एक दाम र किता नम्बर १३७५ को २ आना एक पैसा जग्गा आफ्नो नाममा दर्ता गराएको

धिमे बाजा प्रतिस्पर्धामा लानिभाः खल प्रथम

काठमाडौँ - भक्तपुरको सूर्यविनायक नगरपालिका १ सिरुटारस्थित लुनिभाः धिमे खल प्रथम बागमती प्रदेश स्तरीय धिमे बाजा प्रतिस्पर्धामा प्रथम भएको छ । काठमाण्डौ महानगरपालिकाको सहकार्य तथा केन्द्रीय मानन्धर संघको आयोजनामा भक्तपुरको दत्तात्रयमा अस्ति शनिवार सम्पन्न प्रतियोगितामा लुनिभाः प्रथम भएको हो । प्रथम भएको लुनिभाःले उपाधिसँगै नगद २५ हजार, धिमे बाजा दुई वटा र भुस्या र सिङ्ग्या बाजा एकएक जोर पुरस्कारवापत

प्राप्त गरेको छ । उक्त प्रतियोगितामा चाँगुनारायण नगरपालिका -९ ताथलीको ताथली धिमे खलः द्वितीय बन्दै नगद १५ हजार रुपैया सहित धिमे बाजा एक वटा र भुस्या बाजा एक जोर पुरस्कार स्वरुप हात पारेको छ । यसैगरी मध्यपुर थिमिको श्री राज गणेश धिमे खलः तृतीय भए सँगै नगद १० हजार र एक वटा धिमे खलः पुरस्कार प्राप्त गरेको छ । सो प्रतियोगितामा जात्राया मालिक श्री श्री श्री विष्णुवीर धिमे खलः थिमि चौथो, श्री नासः हैमा धिमे

बाँकी अन्तिम पातोमा

बिस्काः जात्रा व्यवस्थित रूपमा सम्पन्न गर्न छलफल

काठमाडौँ - भक्तपुरमा हुने बिस्काः जात्रालाई व्यवस्थित रूपमा सम्पन्न गर्न जिल्ला प्रशासन

कार्यालय भक्तपुरले सम्बन्धित निकाय र सरोकारवालासँग गत विहीवार छलफल गरेको छ ।

बाँकी अन्तिम पातोमा

को प्रसंग कोट्याउँदैछु । वि.सं.२०७८ साउनमा यो पत्रिका शुभारम्भ भएको हो । २०८० चैतसम्ममा १६ अंक प्रकाशित छ । पहिलो अंकको प्रकाशकीयमा भनिएको छ, “हामी संस्कृति र परम्परालाई जगेर्ना गर्ने उद्देश्यले मैदानमा औपचारिक रूपमा आएका छौं ।” यो पत्रिकाको नौलोपन

मत-मतान्तर

भनेको ‘कोइँच ब्लेअर्स’ (सुनुवार लिपि, कोइँच लिपि)मा छापिनु हो । यो लिपिको युनिकोड फन्ट निर्माण भइरहेको छ । हाम्रो पत्रिकाले यही लिपिको प्रवर्धनमा कार्य अघि बढाएको देखिन्छ । ‘हाम्सो’ पत्रिकाको प्रकाशक लक्ष्मीराम (एलआर) सुनुवार, सम्पादक... देवकुमार सुनुवार, सह-सहसम्पादक कोइँचवु कात्तिच, सतिम मुखिया र शोभा सुनुवार रहनु भएको छ ।

पहिलो अंकको सम्पादकीयमा मननीय वाक्यांश यस्तो छ- ‘संयुक्त राष्ट्रसंघले घोषणा गरेको अन्तराष्ट्रिय आदिवासी भाषा दशक (सन् २०२२ देखि २०३२)को पूर्वसन्ध्यामा, विश्व आदिवासी दिवस अर्थात् अगस्ट ९, २०२१ को अवसर पारेर कोइँच सुनुवार समुदायको लिपिमा ‘हाम्सो’ मासिक पत्रिका प्रकाशित गर्न पाउँदा हामी खुशीले गद्गद भएका छौं । हाम्सोले मौखिक परम्परामा आधारित कोइँच सुनुवारको भाषा, इतिहास, संस्कार, संस्कृतिलाई लेख्य परम्परामा र अझ डिजिटल माध्यममा दस्तावेजीकरण गरी पुस्तान्तरण गर्न मद्दत गर्नेछ, भन्ने हाम्रो आशा र विश्वास छ ।

हाम्सोले मौखिक परम्परामा आधारित कोइँच सुनुवारको भाषा, इतिहास, संस्कार, संस्कृतिलाई लेख्य परम्परामा र अझ डिजिटल

बाँकी अन्तिम पातोमा

लगानी सम्मेलनको नाममा अर्बौं कर सिध्याउने खेती !

અનુસા થાપા

लगानी सम्मेलनको नाममा नौटंकी, जनताले तिरैको अर्बौं कर सिद्ध्याउने खेती ! सरकारले 'अन्तर्राष्ट्रिय लगानी सम्मेलन-२०२४' गर्दैछ । यसअघि पनि सरकारले पटकपटक लगानी सम्मेलनको योजना गरिसकेको छ । उक्त सम्मेलनमा विभिन्न मुलुकका लगानीकर्ताहरु उपस्थित हुन्छन् । उनीहरुले यहाँ आएर यति र उति लगानी गर्छु भनेर प्रतिबद्धता जनाउँछन्, यद्यपि त्यो कागजमै सीमित हुन्छ । एउटा लगानी सम्मेलन गर्नका लागि जनताले तिरैको कर अर्बौं रुपैयाँ खर्च हुन्छ । बारम्बार लगानी सम्मेलन गरिएपनि केही उपलब्धि हात नपदा जनताले तिरैको कर वालुवामा पानीसरह भइरहेको छ । सरकार विदेशी लगानी भित्र्याउन खोजिरहेको छ, तर नेपाली उद्योगपतिहरुले देशलाई कसरी 'घात' गरिरहेका छन् ? सरकार अन्जान छ । विदेशी लगानी भित्र्याउन सरकार जोडबल गरिरहदा नेपाली उद्योगपतिहरुले पैसा जति विदेश पुर्याइरहेका छन् । मुलुकमा चौधरी ग्रुप, शेखर गोल्छा, चन्द्र ढकाल, मीनबहादुर गुरुङ्गलगायत सयौं ठूला व्यापारी छन् । तिनको लगानी कहाँ-कहाँ छ ? सरकारलाई थाहा छैन । उनीहरुले विदेशमा पैसा लगेको भनि बेलाबखत समाचारहरु पनि बाहिर आइरहेको हुन्छ, तर सरकार रोकन सक्दैन । अरु केही हेर्नैपढैन, बस् अमेरिका, अप्टेलियालगायत विकसित मुलुक भित्रिएकाहरुले नेपाललाई कसरी सकाइरहेका छन् ? यही हेरे पुन्छ । पढ्ने नाममा लाखौं रुपैयाँ त लैजान्छन्, साथै यहाँ भएको सम्पूर्ण जायजथो पनि बेचेर उतै लगेन्छ । त्यो पैसा लगेर उतै घर बनाउँछन्, व्यापार गर्छन् । सरकारले आफ्नै नागरिकलाई त यहाँ लगानी गर्नका लागि प्रोत्साहन गर्न सकिरहेको छैन भने विदेशीलाई के गर्छ ? लगानी सम्मेलनको नाममा राज्यको ढुकुटी सोत्तर पार्ने काम मात्र हो यो । पहिले त आफ्नै नागरिकलाई लगानीको वातावरण बनाऔं । अनि विदेशी खोजेर हिँडौं । आफ्नोचाहिँ भटाभट विदेश गएको सरकार देख्दैन, अर्काको देशको भित्र्याउन खोज्छ । योभन्दा हाँस्यापद कुरा के होला ? विदेशी

लगानी भित्र्याएर अर्थतन्त्र सुधारने, बजारको मन्दी हटाउने, रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्ने सरकारको दाबी छ ।
 यो सब जनतालाई अल्मलाउने खेल मात्रै हो भन्ने पुष्टि भइसकेको छ । किन कि मुलुकका राजनीतिक दलदेखि लिएर कर्मचारीसम्मको विदेशी बैकमा पैसा छ । केपी शर्मा ओली, पुष्पकमल दाहाल, शेरबहादुर देउवा, भलनाथ खनाल, माधवकुमार नेपाली, राजेन्द्र लिङ्देन, पूर्वराजा ज्ञानेन्द्रलगायतको सम्पत्ति छानबिन गरौं न ।
 कसको विदेशी बैकमा पैसा छ, खोजतलास गर्न जरुरी छ । वर्तमान अर्थमन्त्री वर्षमान पुन र ओनसरी घर्तीकै विदेशी बैकमा खाता छ कि छैन, हेरौं । किन कि अति भइसकेको छ ।
 जनतालाई ढाँट्ने, भुष्काउने अनि आफू खाइरहने ? कतिसम्म नौटंकी गर्न जानेका हुन् । यो-त्यो कार्यक्रम ल्याउने भन्ने अनि जनताले तिरेको करमा मोजमस्ती गरिरहने ।
 यिनीहरूले विदेशी बैकमा लगेर पैसा राखिदिँदा त्यो देशलाई फाइदा भइरहेको छ । यिनीहरूले राखेको पैसाले त्यहाँ उद्योग खोलिएको छ । त्यहाँका जनताले रोजगारी पाएका छन् । नेपालले के पाएको छ ? देशको अर्थतन्त्र दिनप्रतिदिन टाँट पल्टिँदै गएको छ । राज्य सञ्चालकहरूलाई नौटंकी देखाउँदैमा फुसंद छैन । अनि देशले कसरी निकास पाउँछ ? जताबाट पनि राज्यको ढुकुटी लुट्ने रणनीति लिएर आउँछन् । पूर्वप्रधानमन्त्री बाबुराम भट्टराईले भूपू प्रधानमन्त्रीको सम्पत्ति छानबिन गर्न पटकपटक माग राखिसकेका छन् । तर, किन सुनुवाई भएन ? किन कि सबै भ्रष्टाचारी छन् । आफ्नो पोल खुल्ने डरले यिनीहरूले सुनेर पनि नसुनेभैं गरिरहेका छन् । विदेशी बैकमा भएको पैसा कसरी नेपाल ल्याउने ? कसरी राष्ट्रियकरण गर्ने ? कुनैसँग योजना छैन । नेपाललाई विश्वमै गरिव देश भनिन्छ । तर, नेपाल गरिव देश त होइन, बनाइएको हो । जोपनि लुट्ने मात्रै छन्, अनि देश कसरी समृद्ध हुन्छ ? भएको उद्योग, कलकारखाना पनि बन्द गरिएको छ । जहाँ भएकै उद्योग, कलकारखाना त बन्द गरिन्छ, त्यहाँ अरुले आएर उद्योग,

कलकारखाना खोल्हन् ?
यस्तो भ्रम छर्ने काम
कतिञ्जेल गर्ने ? सरकारले
आशे काम गरिरहेको छ ।
अर्काको घरमा भात पाक्दा
आफ्नो पेट त भरिँदैन ।
अर्काले जेसुकै गरोस्, त्यो
नेपालीलाई चासो नभएको
विषय हो ।
अरुको खुट्टामा कतिञ्जेल
हिँड्न सकिन्छ ? यो कुरा
सरकारले कहिले बुझ्ने ?
मुलुकमै राजश्वको स्रोत
खोज्ने, उद्योग, कलकारखाना
खोल्न आम जनतालाई
प्रोत्साहन गर्ने, यही केही
गरौं भनेर जनतालाई हौसला
दिने काम सरकारले गर्नुपर्छ ।
नाकि यहाँलाई अनदेखा गरेर
विदेशी भित्र्याउन जोडबल
गर्ने ।
सरकारले राजश्व
छल्नेलाई कानूनको दायरामा
ल्याउनुपर्छ । उद्योगीहरूले
राज्यलाई खरबौं रुपैयाँ
राजश्व छुलेका छन् । यहाँ
कस्तो प्रवृत्ति मौलायो भने
जसरी पनि कमाउने ।
सरकारी, गुठी, सार्वजनिक
जग्गा बेच्या छ, व्यक्तिगत
सम्पत्ति जोड्या छ । राजश्व
छल्या छ, आफू धनी बन्दा
छ ।
यहाँ सरकार कंगाल भयो,
व्यक्ति धनी भए । जबकी
हुनुपर्ने उल्टो थियो । कुनैपनि
देश विकास हुनलाई सरकार
धनी हुनुपर्छ । सरकार सक्षम
भयो भने मात्र जनताले सुख
पाउँछन् । तर, नेपाल त्यसको
उल्टो गतिमा दौडिरहेको छ ।
जसरी नागरिकता बनाउँदा
तीन पुस्ता खोजिन्छ, अब
सम्पत्तिको हकमा पनि त्यही
लागू गर्नुपर्ने भएको छ ।
उसको पुर्खाको सम्पत्ति
कति थियो, अहिले कति
छ ? सरकारले यो कदम
उठाउन सक्थे भने कसले
कति भ्रष्टाचार गरेका छन् ?
'दुधको दुध र पानीको पानी'
देहालछ । हामीले विभिन्न
देशका उच्च पदस्थहरू देखेका
छौं । पदमा हुञ्जेल उनीहरू
देश र जनताका लागि
मरिमेटर खटिन्छन्, पदबाट
निस्केपछि पनि काम गर्छन् ।
कतिपय देशका नेता
साइकलमा आफ्नो कार्यालय
जान्छन् । तर, हाम्रो
देशका पदमा हुञ्जेल पनि
तलबभत्ता खान्छन्, सरकारी
सेवासुविधा लिन्छन् । साथै,
भ्रष्टाचार पनि गर्छन् ।
पदबाट निस्किसकेपछि पनि
राज्यको ढुकुटी लुट्छन् । अनि
भन्छन्, हामी देश विकास
गर्छौं । नेताहरूले दशकौंदेखि
यही शब्द बोलिरहेका छन्,
जनताले सुनिरहेका छन् ।

वास्तवमा भन्ने हो भने नेताहरुले देश होइन, आफ्नो विकासचाँहि गरे । सात पुस्तालाई पुर्नेगरी सम्पत्ति जोडेका छन्, योभन्दा अरु के चाहियो ? देशका भूपू राष्ट्रपति देखा जनतालाई लाज लागेर आउँछ । भूपू राष्ट्रपति रामवरण यादव र विद्यादेवी भण्डारीले आफ्नो घर भाडामा लगाएका छन् । अनि अरुको घरमा भाडामा बसेका छन् । घरभाडावापत मासिक लाखौं रुपैयाँ लिन्छन् । फेरि राज्यवाट पाउने अन्य सेवासुविधाको पनि लिई नै रहेका छन् । यस्ता 'लोभी' हरूले देश बनाउँछन् भनेर जनताले आशै नगरेपनि हुन्छ । अन्य देशका उद्योगपति, खेलाडी, कलाकारहरु हेरौं, उनीहरु देशको लागि जे गर्नपनि तयार हुन्छन् । आफूले पाएको अवार्डहरु बेचेरसमेत तिनले आफ्नो देशमा योगदान पुर्याएका छन् । हुन त हाम्रो देशमा कलाकारहरुले नै अवार्ड किन्ने चलन छ । त्यस्तो किनेको अवार्ड फेरि कसले किनोस् ? नेपालीहरु विदेशमा गएर घर किन्छन् । तर, त्यसले देशलाई के फाइदा ? सरकारसँग कुनै योजना छैन अनि ठाँगी कार्य मात्र गर्छ । देश कंगाल बनाउनमा त सबैको बराबरी हात छ । सरकार उद्योग खोल नभन्ने, अनि सबै घरजग्गा, गाडी र सेयरमा लगानी गर्ने । जहाँवाट कर आउँछ, त्यही लगानी गर्न लगाऔं । अनि हामीलाई विदेशी ऋण र सहयोग किन चाहियो ? राज्य सञ्चालकहरूसँग कुनै पोलेसी नै छैन । एउटाले सानो उद्योग खोल्थ्यो भनेपनि पाँच जनाले रोजगारी पाउँछन् । उसको पाँच जनाको परिवार धानिन्छ । बैंक तथा वित्ति स्थाले पनि उत्पादन क्षेत्रमा लगानी गर्नुपर्यो । आफूले जे जान्छा छ, त्यही गर्छन् । एकातिर राज्यलाई राजश्व पनि आउने, अर्कोतिर रोजगारी पनि सिर्जना हुने । कामको खोजीमा विदेश जाने कम पनि रोकिन्छ । नेताहरुले भाषण गर्दैमा र संविधान परिमार्जन गर्दैमा देश बन्दैन । तल्लो तहदेखि माथिल्लो तहसम्म सुध्ने हो भने त्यत्तिकै देश बन्छ । सबैले आ-आफ्नो जिम्मेवारी बुझौं, देश बनाउन बेर लाउँदैन् । विदेशीको गुलामी पनि गरिरहनुपर्दैन । भक्तपुर

अर्थतन्त्र

माइक्रो फाइनेन्स वित्तीय
संस्थाबाट मृत्यु बीमा भुक्तानी

काठमाडौं - सप्तरीका एक व्यक्तिलाई फरवार्ड माइक्रो फाइनान्स लघुवित्त वित्तीय संस्थाले १० लाख मृत्यु दावी बीमा भुक्तानी गरेको छ । लघुवित्त वित्तीय संस्थाले सप्तरी बोदेबसाइन नगरपालिका वडा नं. ३ का चन्द्रनारायण मण्डलको परिवारलाई मृत्यु दावी अनुसन्धान १० लाख रुपैया भुक्तानी गरेको हो । मृतक मण्डलका श्रीमती चनावती देवी खत्वेनी र छोरा अमिकुमार मण्डललाई फरवार्डले संयुक्त रुपमा १० लाख रुपैयाको चेक हस्तान्तरण गरेको हो । मण्डलका श्रीमती र छोरालाई एक कार्यक्रम बिच फरवार्ड माइक्रो फाइनान्सका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत रामबहाल राजवंशी, बोदेबसाइन नगरपालिकाका उपप्रमुख रेणुकुमारी साहले मृत्यु दावी रकम हस्तान्तरण गरेका हुन् । फरवार्ड माइक्रो फाइनान्सको शम्भुनाथ, सप्तरी केन्द्र नं. ४५७ बाट मण्डलले २०७९ फांसिरमा आठ लाख रुपैया कर्जा लिएका थिए । उनले कर्जा वापतको चार लाख ४० हजार ७ सय ९७ रुपैया भुक्तानी गरेका थिए । फरवार्डले बाँकी कर्जा किस्ता साँवा र ब्याज रकम कटाई मृत्यु दावी बीमा वापत १२५ प्रतिशत भुक्तानी दिएको हो । सो बीमा हस्तान्तरण कार्यक्रममा बोल्दै प्रमुख अतिथि बोदेबसाइन नगरपालिकाका उपप्रमुख रेणुकुमारी साहले फरवार्डले विपन्न परिवारका महिलाहरुलाई बिना धितो सरल तरिकाले गाउँगाउँमा समूह बनाई लघुकर्जा प्रदान गर्दा गाउँघरमा पैसा नभएका विपन्न समुदायका लागि वरदान सावित भएको बताइन् ।

घर्को गर्जो टार्नका लागि र पैसा नभएर उपचार गर्न नपाएका छोरछोरिलाई पढाउन पैसा नभएका, स-साना व्यवसाय सञ्चालन गर्न चाहनेहरूका लागि फरवार्डको लघुवित्त कार्यक्रम महत्वपूर्ण रहेको भन्दै, कठिन परिस्थितिला सस्तो व्याजदरमा लगानी गर्ने भएकाहरू गाउँभरमा मिटर व्याजीहरूको विगर्गिरी कम भएको छ। धेरैको घाँखेत लिलाम हुनबाट बचेको छ। स-साना व्यवसाय थालेकाहरूले केही सम्पत्तिको जोरजाम गरेका छन्। यस कारण खराब कठिन समयमा साथ दिने संस्थाहरूको संरक्षण गर्ने हाम्रो दायित्व हो, उपप्रमुख साहको भनाइ थियो। हाल लघुवित्त संस्था विरुद्ध स्वार्थ समूहले विभिन्न किसिमका अफवाहहरू फैलाउँदै गरेको भवताउँदै लघुवित्त संस्थाहरूले समुदायमा लगानी गरेको कर्जा कुनै पनि हालतमा मिनाहा नहुने भएकाले त्यस्ता भ्रममा नपर्न सबैमा अनुरोध सहित किस्ता तिर्न गाह्रो भएका सदस्यहरूको अवस्थामा संस्थाहरूले समेत विचार गर्न आवश्यक रहेको बताइन्। फरवार्ड माईको फाइनान्सका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत राम दयाल राजवंशीले वित्तीय संस्थाले गाउँगाउँमा गई विपन्न समुदायमा वित्तीय सेवा दिईरहेको र ग्राहक सदस्य लक्षित गरल तरिकाले कर्जा प्रवाह गर्ने गरिएको बताउँदै लघुवित्त संस्थाबाट समाजमा वित्तीय

सेवा प्रवाह नहुने हो भने ग्रामीणस्तरबाट आर्थिक सुधारको कल्पना नै गर्न नसकिने र 'गाउँघरकै महिला दिदिबहिनीहरुको बचत रहेको र ती निक्षेपहरु फिर्ता नहुने हो भने अर्थतन्त्रमा ठूलो असर पुग्ने भएकाले कर्जा मिनाहाको माग आफैमा गलत भएकोले कर्जा मिनाहा हुन्छ, भन्ने भ्रममा नपर्ौं।' राजवंशीले विपत र अपद्वयारोमा परेको असल ग्राहक सदस्यहरुलाई समस्या पर्दा संस्थाले उचित संरक्षण गर्ने बताएका थिए।

**सिटिजन्स बँकले
वार्षिकोत्सव मनाउँदै**

काठमाडौँ - सिटिजन्स बैक इन्टरनेशनल लिमिटेडले आगामी वैशाख पहिलो साता आफ्नो वार्षिकोत्सव मनाउँदै छ। सिटिजन्स इन्टरनेशनल लिमिटेडले आफ्नो स्थापनाको १७ वर्ष पूरा गरेको अवसरमा वार्षिकोत्सव मनाउन लागेको हो। सोही स्थापना वार्षिकोत्सव कार्यक्रमको उपलक्ष्यमा करिब एक दशकदेखि अनाथ बालबालिकालाई बालपालन, स्वास्थ्य उपचार, शिक्षा, मनोरञ्जन प्रदान गर्दै आएको बाल विकास समाजलाई आर्थिक सहयोग स्वरूप भरखरै एक लाख पचास हजार रुपैयाँको चेक हस्तान्तरण गरेको छ।

बैंकले आफ्नो वार्षिक उत्सवको उपलक्ष्यमा सो संस्थालाई आर्थिक सहयोग प्रदान गरेको जनाएको हो। बैंकले एक समारोहका बिच उत्तम चेक संस्थाका कार्यक्रम अध्यक्ष सुवास गौतमलाई हस्तान्तरण गरेको बताएको छ। सिटिजन्स बैकले हरेक वर्ष आफ्नो वार्षिक उत्सवको उपलक्ष्यमा सामाजिक रूपान्तरणका लागि कार्य गर्ने संघसंस्थालाई आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउँदै आएको जनाएको छ। त्यसैको निरन्तरता स्वरूप बैंकले आफ्नो वार्षिक कार्यतालिका अनुसार सो सहयोग रकम हस्तान्तरण गरेको हो। बैंकले आगामी दिनमा पनि संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व कार्यक्रम अन्तर्गत सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक, शैक्षिक आदि जस्ता क्षेत्रमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउनका निम्ति विभिन्न कार्यक्रम संचालन गर्ने योजना रहेको जानकारी दिएको छ। देशभरी फैलिएको सिटिजन्स बैक इन्टरनेसनल लिमिटेडका १९० वटा शाखा, १५३ वटा ए.टि.एम र ९८ वटा शाखा रहित बैकिङ ईकाईहरूबाट १७ लाख ३८ हजार ग्राहकवर्गलाई आधुनिक बैकिङ सेवाहरू प्रदान गर्ने गर्दै आएको बताएको छ। सिटिजन्स बैक इन्टरनेशनल लिमिटेडले हाल ५५ जिल्लामा सेवा प्रदान गर्दै आएको बैंकले यसै आर्थिक वर्ष थप ५ शाखाहरू विस्तार गरेर आगामी दिनमा देशको ६० वटा जिल्लामा सेवा प्रदान गर्ने जनाएको छ।

[illegible]

मुन्धुम

मासिक

भाषा- लिपी, संस्कार-संस्कृति, धर्म-कर्म
लगायतका विविध पक्ष बारे जानकारी लिन
“मुन्धुम मासिक” खोजीखोजी पढौ !!

“मातृभाषाको उन्नति नगर्ने जातिको पतन र विनाश हुन धेरैबेर लाग्दैन ।”
- बाल गंगाधर तिलक

“नारी मात्र पुरुषको पत्नी होइनन्, उनी राजनीतिक नेता, कार्यकर्ता पनि हुन् ।”
- कृष्णकाया

सम्पादकीय

लोकतन्त्रमा प्रतिपक्षको माग सम्बोधन गर्न जरुरी

मुलुकको राजनीति अवास्था स्थिरता तर्फ उन्मुख हुने सम्भावना वर्तमान समीकरण पश्चात् अझ बढी क्षीण बन्दै गएको आभास गर्न थालिएको छ । किनभने, समीकरणमा आबद्ध चौथो ठूलो दलको रूपमा स्थापित राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी, रास्वपाका सभापतिसमेत रहेका उपप्रधान तथा गृहमन्त्री रवि लामिछानेदेखि रास्वपाकै उपसभापति तथा श्रम रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रीका डील प्रसाद अर्याल, उपप्रधान तथा गृहमन्त्री लामिछानेकी पत्नी निकिता पौड्याल, लमिछानेसमेत केही सदस्य सहकारी प्रकरणमा मुछिएका छन् । जसको अनुसन्धान र छानबिन मिहिन तरिकाले गर्न सम्बद्ध निकाय तत्पर छुकि, छैन भन्ने सवाल त्यतिकै जटिल छ । किनकि, निशपक्ष रूपमा छानबिन तथा खोजअनुसन्धान गर्ने निकायको तालुकदार सहकारीको रकम अपचलन गरेको आरोपी स्वयं नै छन् । जसले निशपक्ष, निर्भीक, निर्मम तवरबाट खोजअनुसन्धान गर्ने कार्यमा विघ्नवाधा पुग्ने पक्कापक्की छ । तपसो हुँदाहुँदै पनि छानबिनलाई तदारुकता दिँदै अधि बढेको खण्डमा त्यस्ता कर्तुत प्रमाणित हुने संभावना पनि त्यति कै बलियो रहेको आकलन गर्न सकिन्छ । यद्यपि सत्ता समीकरणको मुख्य सहायक घटक अनि शक्तिशाली मन्त्रालयको जिम्मेवारी सम्हाली रहेका गृहमन्त्रीको हस्तक्षेप र सत्तारुढ प्रमुख घटक नेकपा एमाले र नेकपा माओवादी केन्द्रसमेत सहकारी प्रकरणसँगै सहकारी पीडितको आवाजलाई प्राथमिकता दिँदै अनुसन्धान र छानबिनलाई अगाडि बढाउने हो भने, अहिलेको सत्ता समीकरणका घटक रास्वपा कै कारण टुट्ने प्रवल सम्भावना छ । यसले पुनः

नेपाली राजनीतिमा अस्थिरता निम्तिने निश्चित छ । यसरी सत्ता समीकरणको मुख्य सहायक घटक रास्वपाका शीर्ष नेतृत्व नै जनविरोधी कार्य जस्तो सहकारी प्रकरणले थलिएपछि समीकरण भत्ताभुङ हुन सक्ने अनुमान स्वतः गर्न सकिन्छ । यसले सत्ता समीकरणमा संकटपूर्ण वातावरण सिर्जना हुनेछ । यस खालको राजनीति अवस्थाले प्रमुख प्रतिपक्ष नेपाली कांग्रेसले भन्दै आएको सत्ता समीकरण छिट्टै टुट्ने, फुट्ने प्रमाणित हुन सक्ने प्रवल संभावना छ । यदि मुलुकको राजनीति अवस्था स्थिर बनाउने नै हो भने, वर्तमान सत्ता समीकरणका घटक रास्वपाको नेतृत्वलाई लागेको आक्षेप बारे निशपक्ष छानबिन र अनुसन्धान गर्न पदीप जिम्मेवारी त्याग्न सत्तारुढ घटकको नाताले सरकार बाहिर बसेर कार्य सम्पादन गर्ने अवसर प्रदान गर्न सक्नु पर्दछ । अन्यथा त्यो मुखरित समस्या समाधान गर्नका लागि निशपक्षता अपरिहार्य छ । तब मात्रै छानबिन र अनुसन्धान सम्भव हुन सक्छ । प्रमुख प्रतिपक्ष नेपाली कांग्रेसको माग मुताबिक संसदीय छानबिन समिति नबनाउने हो भने त्यो सत्ता शक्तिमा बसेर निशपक्षताको कुरा मिथ्या हुनका साथै पुरातन संस्कृतिको अनुसरण मात्र साबित हुनेछ । यसले जनसर्वोच्चता र जनादेशको खरो उपहास हुनुका साथै लोकतन्त्र, गणतन्त्रको पनि खिल्ली उडाउने प्रवृत्तिको श्री गणेश हुने पक्का छ । अतः लोकतन्त्रमा सत्ता समीकरणका प्रमुख घटकहरूले जनदबाव र प्रमुख प्रतिपक्षले उठाएको सवाललाई सम्बोधन गर्दै राजनीति स्थायित्वको पक्षमा बढी भन्दा बढी केन्द्रित हुनु त्यतिकै जरुरी छ ।

नेपाल आर्मी, इण्डियन आर्मी, ब्रिटिस आर्मी, सिंगापुर प्रहरीलगायत विभिन्न शारीरिक फिटनेसको लागि हामीलाई सम्झनुहोस् ।

MASTER RAJESH RAI
Owner/Training Director

GURKHA FITNESS & EDUCATION CENTRE

Seti Badh Marga Deep-16, Pokhara

+ 977 - 61 - 442292, 442293
+ 977 9803370473

E-mail : rairajesh56@yahoo.co.uk
www.facebook.com/gurkhatraining

पत्रु खानेकुराको विज्ञापन बन्द गरौं !

डा. अरुणा उप्रेती

जनस्वास्थ्य भनेपछि खानेपानी, चर्पी र सरसफाइको राम्रो व्यवस्था हुनु हो । आजभन्दा ३० वर्ष अगाडिको अवस्था हेर्ने हो भने अहिले धेरै सुधार भएको स्थिति छ । गर्मी मौसम शुरू हुनेबित्तिकै जताततै हैजा, टाइफाइड, लगायतका रोगहरू फैलिने समस्या थियो, त्यसमा सुधार भएको छ । तर, अझै पनि कुपोषण र महिलाहरूमा रक्तअल्पता लगायतका समस्या यथावत् छन् ।

नसर्ने रोगहरू पनि तुलनात्मक रूपमा बढिरहेको अवस्था छ । यी सबै कुराहरू हेर्दा नेपालको जनस्वास्थ्यको एकदमै नराम्रो पनि छैन तर नसर्ने रोगहरू अहिलेकै अवस्थामा बढिरह्यो भने भविष्यमा जटिलता पैदा हुन सक्छ ।

नेपालमा मात्रै होइन, संसारभरि नै कुपोषण र रक्तअल्पता लगायतका समस्या बढिरहेको अवस्था छ । अस्वस्थ जीवनशैली, अस्वस्थ खानेकुरा र कामको बोझको चाप लगायतका कारणले शारीरिकसँगै मानसिक समस्या, मोटोपन, मुटुरोग, मधुमेह र मिर्गौलासम्बन्धी रोगहरू बढिरहेका छन् ।

पहिले-पहिले युवामा मधुमेहको समस्या हुँदैनथ्यो । अहिले युवाअवस्थामै मधुमेह, उच्च रक्तचापको समस्या बढिरहेको छ । यसको मुख्य कारण भनै अस्वस्थ जीवनशैली हो ।

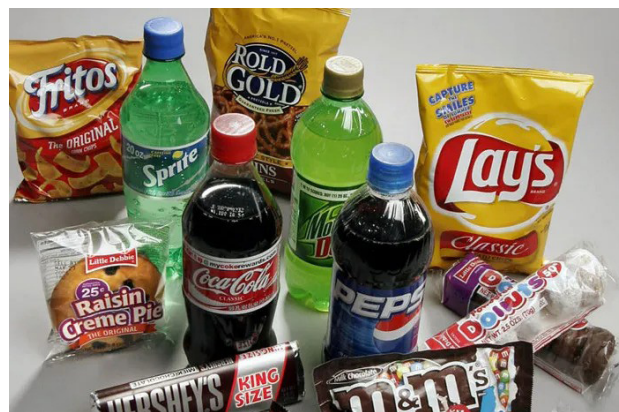
जस्तै- बाहिरको पत्रु खाना खाने, कामको बोझ धेरै हुने, लामो समयसम्म कम्प्युटरमा बसेर काम गर्ने, रातिसम्म मोबाइल हेर्ने, यस्ता धेरै कारणहरू छन् जसले गर्दा नसर्ने रोगहरू बढिरहेका छन् । अझ दुःखलाग्दो कुरा के छ भने यो समस्या अहिले शहरमा मात्रै होइन, गाउँसम्म पुगिसकेको छ ।

सरकारले दीर्घरोगहरूको उपचारका लागि पैसा दिन्छ ।

तर, यी समस्याहरू समयमै पत्ता लगाउन एकदमै सस्तोमा जाँच गर्न सकिने व्यवस्था छ तर त्यसतर्फ सरकारको चासो छैन ।

जताततै डाक्टर र नर्सहरू धेरै भए भने जनस्वास्थ्यको अवस्थामा सुधार हुन्छ भन्ने सरकारको धारणा छ । तर, वास्तवमा जनस्वास्थ्यको समस्या डाक्टर नर्स र औषधीले मात्रै समाधान गर्न सक्दैनन् । यसका लागि केही नीतिगत कुरामा परिवर्तन गर्न जरुरी छ ।

जस्तै- पहिले सञ्चार माध्यममा चुरोट र रक्सीको विज्ञापन एकदमै धेरै आउँथ्यो, पछि जनस्वास्थ्यविज्ञहरूले त्यसका विषयमा धेरै छलफल

किसिमको कठिन परिस्थितिमा हवाई उद्धार पनि गर्ने गरेको छ । त्यो पनि सकारात्मक कुरा हो । तर, यति हुँदाहुँदै पनि गाउँघरमा बच्चाको कुपोषण, महिलाहरूको कुपोषण एकदमै धेरै छ ।

नीतिगत परिवर्तन

“सरकारले स्कुलमा बालबालिकाहरूलाई पत्रु खाना दिनुहुँदैन भनेर नीति त ल्यायो । तर, १५ रुपैयाँमा एक कप चिया पनि नआउने अहिलेको अवस्थामा बच्चाहरूलाई खाजा कसरी पुग्छ ?”

गरेपछि अहिले सुधार भए पनि त्यस्तै कुलतमा लाग्ने पत्रु खानेकुराहरूको विज्ञापन चाहिँ विहानदेखि बेलुकासम्म आउने गरेको छ ।

यस्ता भ्रामक विज्ञापनहरू बजिरहँदा विशेष गरी बालबालिकाहरू त्यही खानाप्रति आकर्षित भएर भविष्यमा मोटोपन लगायत विभिन्न रोग लाग्ने सम्भावना हुन्छ ।

कर्णाली लगायत ग्रामीण क्षेत्रको अवस्था पहिले ग्रामीण क्षेत्रमा मातृ मृत्युदर एकदमै धेरै थियो, त्यसमा सुधार आएको छ । नर्स, डाक्टर र स्वास्थ्यचौकी धेरै थिएनन् । धेरैजसो महिला घरमै सुत्केरी हुन्थे । यद्यपि अहिले पनि कर्णाली, सुदूरपश्चिम लगायतका ग्रामीण भेकमा घरमै सुत्केरी हुने महिला छन् । तर तुलनात्मक रूपमा सुधार भएको अवस्था छ ।

सरकारले गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूलाई विशेष

आवश्यक

पुरुषहरूले मादकपदार्थ सेवन गरेर महिलामाथि गर्ने हिंसा र त्यसले महिलामा पार्ने मानसिक समस्या एकदमै धेरै छ । कतिपय महिलाले डिप्रेसनमा गएर आत्महत्या समेत गरेका घटनाहरू सुनिन्छन् । यी सबै समस्या एकैपटक समाधान गर्न सकिँदैन । तर, यी समस्याका बारेमा जनस्वास्थ्यविज्ञहरूसँग छलफल गरी नीतिहरूमा परिवर्तन गर्न आवश्यक छ ।

जस्तै, उदाहरणका लागि- सरकारले स्कुलमा बालबालिकाहरूलाई पत्रु खाना दिनुहुँदैन भनेर नीति त ल्यायो । तर, १५ रुपैयाँमा एक कप चिया पनि नआउने अहिलेको अवस्थामा बच्चाहरूलाई खाजा कसरी पुग्छ ? बालबालिकालाई के खाजा खुवाइएको छ ? कसरी खुवाउने गरेको छ ? यी विषयमा अनुगमन भएको छैन ।

सिंहदरबारमा बसेर

नीति बनाउने मान्छेले स्थानीय स्तरमा के समस्या छ भनेर बुझ्न आवश्यक छ । प्रदेश र स्थानीय सरकारले पनि समस्या बुझेको पाइँदैन । हाम्रो अस्तव्यस्त राजनीतिक अवस्थाले पनि जनस्वास्थ्यमा धेरै प्रभाव पारेको छ ।

स्वास्थ्यचौकी तथा अस्पतालहरूमा औषधी दिँदा सस्तो खालको औषधी दिनु भन्ने सरकारले नियम नै बनाएको छ । सस्तो भएपछि गुणस्तरीय हुँदैन । कतिपय विरामीले सरकारले निःशुल्क दिने गरेको एन्टिबायोटिक खाँदा निको नभएपछि बाहिरबाट किनेर खाँदा निको भएको घटना पनि मैले देखेकी छु । त्यसैले यो कार्यक्रम पनि प्रभावकारी नभएको पाइएको छ ।

मन्त्रीहरूलाई सुझाव दिएर केही पनि फाइदा छैन । किनभने, स्वास्थ्यका बारेमा मन्त्रीहरूले कुरै बुझ्नुहुन्न । मन्त्रीहरू त आज एउटा, भोलि अर्को आउँछन् । काम गर्ने भनेको कर्मचारीहरूले हो ।

सरकारी स्कुलमा राम्रो पढाइ र अस्पतालहरूमा उपचार सेवा राम्रो भए निजी स्कुल र अस्पतालको आवश्यकता पर्दैनथ्यो । त्यसैले शिक्षा स्वास्थ्य भन्ने कुराहरू सरकारकै मातहतमा हुनुपर्छ । तब मात्रै जनस्वास्थ्य राम्रो भएको मानिन्छ । सरकारले राम्रोसँग नीति बनाएर त्यसमा लगातार काम गर्ने हो भने जनस्वास्थ्यका कतिपय मुद्दाहरू सहजै समाधान गर्न सक्छ ।

पाठक मन्थन

सुम्निमा निरन्तर प्रकाशन हुँदै जाओस् !

श्री सम्पादकज्यू, करिव पन्ध्र वर्ष यतादेखि सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिका निरन्तर पढ्न, हेर्न थालेको समय भएछ । यति लामो समयसम्म सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिकाले आफ्नो प्रकाशन कार्यलाई निरन्तर अघि बढाइ रहेकोमा सर्वप्रथम हार्दिक बधाइ तथा शुभकामना दिन चाहन्छौं । किनभने, यति लामो अर्थात् भविष्यसम्म नै सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिकाले आफ्नो प्रकाशन आरम्भको लक्ष्यानुरूप अघि बढिरहनु पर्छ भन्ने हाम्रो सदिच्छा छ । त्यसमा विशेषगरी नारी जस्ता अन्य असक्त, असहाय बालबालिका, वृद्धवृद्धा, अपाङ्ग लगायतका मनोभावनालाई त्यस सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिकाले मुखारित गर्दै आएको छ । जसले गर्दा हरेक दृष्टिकोणले पनि सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिका जस्तो एक सशक्त छापा माध्यमले समाज राष्ट्रमा निकै ठूला भूमिका निर्वाह गर्दै हरेक सोमवार महिनाको कम्तिमा चार पटकसम्म गाउँदेखि शहर, जिल्ला, प्रदेश राजधानीसँगै संघीय राजधानी काठमाडौं उपत्यकामासमेत आफ्नो प्रिय पाठक, शुभेच्छुकको नजरमा आइरहेको छ । यस्ता प्रकाशन तथा सम्पादन कार्यले असहाय, असक्तको आवाजलाई सम्बन्धित पक्षको नजर पुऱ्याउन निर्मिक, निशपक्ष र सशक्त पत्रकारिताको कदमप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै भविष्यसम्म नै सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिकाको निरन्तरता हुनेमा पूर्ण विश्वस्त छौं, धन्यवाद !!

- अरुणा किरात -हाल, अनामनगर, काठमाडौं, कृष्टिना लिम्बू - भोटेपुल, धरान, सुनसरी, गरिमा लेप्चा - फिक्कल, इलाम, जयन्ति तामाङ -वनेपा -१०, काभ्रेपलाञ्चोक, - सिर्जना बुढाथोकी मगर -वृत्तव-११, रुपन्देही ।

सीमित समुदायलाई मात्र प्राथमिकता नदिन आग्रह

श्री सम्पादकज्यू, यता केही वर्षदेखि सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखबारको नियमित पाठक, शुभचिन्तक बनेर पढ्न थालेका छौं । यस क्रममा हामीलाई के भन्न मन लाग्यो भने, सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखबार जस्तो एउटा छापा माध्यमले मूलतः संघीय नेपालका उत्पीडित, उपेक्षित समुदाय वर्गका बारेमा अलिक बढी समाचारदेखि लेख, रचनासमेत प्रकाशित गर्ने गरेको पाएका छौं । यो एक हदसम्म स्वागत योग्य अनि, सद्भावपूर्ण कार्य हो । जसको प्रशंसा नगरिरहन सक्तैनौं तर, त्यहीँ समाज, भनौं वर्ग समुदायको पाठक, ग्राहक चाहिँ कति छन् भन्ने तर्फ पनि ध्यान दिनु पर्ला कि भन्ने आग्रह गर्दछौं । किनकि, सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखबार जस्तो एक सशक्त राष्ट्रिय अखबारले सीमित वर्ग समुदायलाई मात्र प्राथमिकता दिँदा आफ्नो साखसँगै स्तरीयतामा पनि प्रश्न उठ्न सक्ला भन्ने तर्फ पनि सजगता अपनाउन अनुरोध गर्दछौं । ताकि अन्य समुदाय भनौं सामाजिक, धार्मिक, साँस्कृतिक जस्ता विविधता पक्ष भई हरेक समाचार, लेख, रचना पनि त्यस्तै प्रकारका हुनु वर्तमान समयको माग हो, जस्तो हामीलाई लाग्छ, भनौं सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखबारले प्राथमिकता दिएको समुदाय, वर्गका पक्ष पनि सचेत र सतर्क बने वा बनिरहेका छन् भन्ने तर्फ पनि ध्यान दिँदै सबै पक्षलाई समान रूपमा हेर्न आग्रहका साथ तलमाथि हुनबाट बञ्चित समुदाय, वर्गलाई हेर्ने संयन्त्र भनेकै वर्तमानका विभिन्न तह मध्ये विशेषगरी संघीय सरकार, व्यवस्थापिकालाई एलर्ट गराउन सक्नु पर्ने जरुरी हन्छ कि !

-कर्ण विक्रम लिम्बू, बसन्तपुर, तेह्रथुम, जगत कोयू -छिनामखु, भोजपुर, योगेन्द्र धिमाल -नयाँ मङ्गलबारे, मोरङ, थमन गुरुङ -रत्ननगर, चितवन , चन्द्रकान्त माझी -प्रकाशपुर, सुनसरी ।

गृहमन्त्री र यातायातमन्त्रीलाई किन बर्खास्त नगर्ने ?

रूपा थापा

२०८० कात्तिक २३ गतेको मन्त्रिपरिषद् बैठकले यही चैत मसान्तभित्र बचतकर्ताको निक्षेप फिर्ता नगरे सहकारीका अध्यक्ष, सञ्चालक तथा कर्मचारीहरुलाई कारवाही गर्ने, पासपोर्ट रद्द गर्ने, संस्थाको दर्ता खारेज गर्ने तथा चल-अचल सम्पत्ति रोक्का गर्ने निर्णय गरेको थियो । सहकारी विभागले मंसिरको पहिलो हप्ता सार्वजनिक सूचना निकालेर यसबारे जानकारी गरायो । त्यसपछि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमार्फत ७५३ वटै स्थानीय तहलाई परिपत्र गरियो । पछिल्लो समय सबै सहकारी बन्द भइसकेका छन् । सहकारीका अध्यक्ष, सञ्चालक र कर्मचारीहरु भागिसकेका छन् । कतिपयले त संस्थाको बोर्ड पनि हटाइसके । र, संस्थाको सामान घरमा लगेर राखेका छन् । त्यस्तै, कतिपयले भने बाहिर बोर्ड भुण्डाएका हुन्छन् अनि भित्र ढोकामा ताल्चा लगाइएको छ । यता, एक-दुई घण्टा संस्था खोलेर बचतकर्ता निक्षेप माग्न आउनासाथ बन्द गरिएको पनि पाइन्छ । सहकारी संस्था सञ्चालन गर्न दिएका घरधनीहरुले भाडा नपाएको पनि वषै हुन लागेको बताउँछन् । कतिपय घरधनीहरुले त भाडा नै मिनाहा गरेर सन दिइरहेको पनि पाइन्छ । बचतकर्ताहरुले आक्रोशमा आएर सहकारी तोडफोड गर्ने चक्करमा आफ्नो घरमै क्षति हुने खतरा बढेपछि घरधनीहरु आत्तिएका छन् अहिले सबै सहकारी भागिसके । हिजो आफ्नै भवन रहेको दाबी गर्ने सहकारीहरु पनि रातारात फरार भएका छन् । अर्कोतर्फ, भवन बेच्दा करोड आउँछ अनि बचतकर्ताको अर्बौं फिर्ता गर्नुपर्छ । मुलुकभर दर्तामा रहेका ३५ हजारभन्दा बढी सहकारीले भण्डै करोडौं बचतकर्ताको ३९ खर्ब भवाम पारेको छ । अधिकांश सहकारीका अध्यक्ष, सञ्चालक तथा कर्मचारीहरु देशै छोडेर भागिसकेका छन् । कतिपय भने लुकीलुकी हिँडिरहेका छन् । मोबाइल स्विच अफ गरेर वा नम्बर नै परिवर्तन गरेर उनीहरु हिँडिरहेका छन् । प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्ड नेतृत्वको सरकारमा गृहमन्त्री रास्वपाका सभापति रवि लामिछाने छन् । मन्त्रीहरुले

गरेको कामबारे दिनहुँ प्रधानमन्त्रीलाई जानकारी वा बिफिङ्ग गराउनुपर्ने निर्णय गरिएको छ । तर, प्रधानमन्त्री प्रचण्ड गृहमन्त्री लामिछानेलाई सोध्दैन् कि कति अतिक्रमित सरकारी, सार्वजनिक जग्गा फिर्ता ल्याउनुभयो ?, कति सहकारी सञ्चालकहरुलाई पक्राउ गर्नुभयो ? यातायात क्षेत्रमा ४१ वर्षदेखि सिण्डिकेट छ । हरियो/कालो प्लेटको ट्याक्सी, फोस्टक ट्याम्पो र ढुवानी गाडीको चार दशकअघि नयाँ दर्ता खुलेको छैन । यद्यपि, प्रधानमन्त्री प्रचण्ड कति यातायात क्षेत्रमा भएको बेथिति अन्त्य नगरेको ?, सिण्डिकेट हटाउन के-कस्ता काम भइरहेको छ ? भनेर यातायातमन्त्री रघुवीर महासेठलाई सोध्दैन् । काठमाडौं उपत्यकामा नौ हजार ट्याक्सी छ अनि जनसंख्या करोडमाथि छ । देशभर ट्याक्सीको नयाँ दर्ता बन्द छ । यसले गर्दा ट्याक्सी व्यवसायीहरुको मनोमानी र ठगीधन्दा बढेको छ भने आम सर्वसाधारण मारमा परेका छन् । गृहमन्त्री रवि लामिछाने र यातायातमन्त्री रघुवीर महासेठ काम गर्न नसक्ने अनि दोष चाँहि प्रधानमन्त्रीले लिनुपर्ने ! वर्तमान सरकारमा रहेका कुनै पनि मन्त्रीले न आफ्नो काम गरेको देखिन्छ न दायित्व नै पुरा । सबैलाई भाषणबाहेक केही गर्न आउँदैन । सहकारी ठगीको आरोप लागेका जीवी राईलाई गृहमन्त्री लामिछानेले नै लुकाएको बताइन्छ । मेडिकल व्यवसायी दुर्गा प्रसाईंले आफुलाई गृहमन्त्रीले अनुमति दिएर जीवी राईलाई एक हप्ताभित्रै समातेर ल्याउने बताइसकेका छन् । यहाँ जनताले तिरैको करबाट प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी र सेनाहरु तलबभत्ता खाएर बसिरहेका छन् । तर, राईलाई अहिलेसम्म प्रहरीले समात्न सकेको छैन । अनि यसले त मुलुकको प्रहरी प्रशासनमाथि नै प्रश्न उठेको छ । के हाम्रो देशको प्रहरी प्रशासन कमजोर हो ? एउटा व्यक्ति (दुगा प्रसाईं) ले फरार अभियुक्त (जीवी राई) लाई एक हप्ताभित्र समात्न सक्छु भनिरहँदा प्रहरीले किन पक्राउ गर्न सकिरहेको छैन ? अब जनताले प्रहरी प्रशासनमाथि विश्वास गर्ने कि मेडिकल व्यवसायी

दुर्गा प्रसाईंमाथि ? सहकारी खोलेर हजारौं बचतकर्ताको अर्बौं रकम खाएर हिँड्ने व्यक्तिलाई प्रहरीले किन समात्न सकिरहेको छैन ? अब यसको जवाफ प्रहरी प्रशासनले दिनैपर्छ । सीआईबीका प्रमुख श्याम ज्ञवाली र प्रहरी प्रमुख आईजीपी वसन्त कुँवरले बचतकर्ताहरुको खर्बौं रकम हिनामिना गर्ने तथा खाइदिने सहकारीका अध्यक्ष, सञ्चालक र कर्मचारीहरुलाई किन समात्न सकिरहेका छैनन् । गृहमन्त्री रवि लामिछाने माथि नै सहकारी ठगीको आरोप छ । महिनौं दिन भइसक्यो उनी गृहमन्त्री भएको । तर, अहिलेसम्म उनले न सरकारी, सार्वजनिक जग्गा अतिक्रमण गर्नेलाई कानूनको दायरामा ल्याउन सकेका छन् न बचतकर्ताको रकम फिर्ता नगर्ने सहकारीका सञ्चालक, अध्यक्षलाई पक्राउ गर्न नै । सीआईबीकी तत्कालिन प्रमुख किरण बज्राचार्यलाई सरुवा गरेर ज्ञवालीलाई ल्याइएको पनि महिनौं हुन लागिसक्यो । तर, ज्ञवालीले अहिलेसम्म न सुन तस्करीमा संलग्नलाई समात्न नसकेका छन् न बचतकर्ताको रकम फिर्ता नगर्ने सहकारीका अध्यक्ष, सञ्चालकलाई । सुन तस्करीमा अभियुक्तलाई उन्मुक्ति भएको भन्दै बज्राचार्यको सरुवा गरियो । उनले उन्मुक्ति दिएकै थियो भने किन अहिलेसम्म सुन तस्करीको मुखियालाई पक्राउ गरिएन ? बज्राचार्यले धमाधम अपराधीलाई पक्राउ गर्न थालेपछि उनको सरुवा गरिएको अहिले प्रष्ट हुन्छ । सुन तस्करीमा फोनमा कुराकानी भएकै भरमा पूर्वसभामुख समेत रहेका माओवादीका नेता कृष्णबहादुर महारालाई गृहमन्त्रीको ठाडो निर्देशनमा समातियो । उनी पक्राउ पर्दा न प्रधानमन्त्री प्रचण्ड केही बोले न माओवादीका तर्फबाट कोही नै । यता, अहिले गृहमन्त्री लामिछानेकी पत्नी निकिता पौडेलमाथि सहकारी ढुबाएको वा रकम हिनामिना गरेको आरोप लागिसकेको छ । तर, उनले अहिलेसम्म आफ्नी श्रीमती पौडेललाई पक्राउ गर्न निर्देशन दिएका छैनन् । यदि लामिछाने देश र जनताको लागि गृहमन्त्री बनेको भए आफ्नी श्रीमतीलाई पक्राउ गर्न निर्देशन दिन्थे । यद्यपि, उनले अहिलेसम्म यस्तो निर्देशन दिएका छैनन् ।

यता, आईजीपी वसन्त कुँवर र सीआईबी प्रमुख श्याम ज्ञवालीले पनि पौडेललाई पक्राउ गर्न सकेका छैनन् । किनकि उनी गृहमन्त्रीकी पत्नी हुन् । अब गृहमन्त्री लामिछानेले नैतिकताको आधारमा राजीनामा दिनैपर्छ । अहिले लामिछाने नेतृत्वको रास्वपाका अधिकांश नेता तथा मन्त्रीमाथि सहकारी ठगीको आरोप लागेको छ । उता, आरोपकै भरमा माओवादीका नेता महारालाई पक्राउ गर्न ठाडो निर्देशन दिने गृहमन्त्री लामिछानेले अहिले आफ्ना पार्टीका नेताहरुलाई भने बचाइरहेका छन् । प्रमाण नपुगेर पनि सहकारी ठगीमा उनले कसैलाई नसकेको होला तर सरकारी-सार्वजनिक जग्गा वा राज्यको सम्पत्ति दोहन गर्नेलाई गृहमन्त्री लामिछानेले किन समात्न सकेनन् ? अहिले गृहमन्त्री लामिछानेमाथि प्रश्नै प्रश्न उठिसकेको छ । पद धारण गरेको महिनौं दिनसम्म उनले एउटै काम गरेका छैनन् । केही दिनअघि संसदीय समितिको बैठकमा गृहमन्त्रीसमेतको उपस्थितिमा आईजीपी वसन्त कुँवरले गृहमन्त्री लामिछानेको सहकारी ठगीमा कहिकतै संलग्नता नरहेको बताए । अहिले जनतामा निराशा छाएको छ । प्रहरी प्रशासनबाटै सर्वसाधारणको विश्वास उठेको छ । किनकि आरोप लागेपछि जोकोहीमाथि पनि छानाबिन हुनुपर्छ । तर, छानाबिन विनै आईजीपी कुँवरले गृहमन्त्री लामिछाने निर्दोष हुनुहुन्छ, भनेपछि जनता निराश भएका हुन् । प्रहरी प्रशासन जनताले तिरैको करबाट चलेको छ । जनताले तिरैको करबाट प्रहरीहरुले तलबभत्ता खान्छन्, पोसाक लगाउँछन् र अन्य सेवासुविधा पनि उपभोग्य गर्छन् । तर, जनताले तिरैको कर खाएर गृहमन्त्रीको पक्षमा बोल्नु कति ठिक छ ? गृहमन्त्रीसामु प्रहरी प्रशासनसमेत लम्पसार परेको छ । मन्त्रीहरुले राष्ट्रपतिसमक्ष शपथ खाएपछि मन्त्रालय आएर रातदिन खटेर देश र जनताको लगि काम गर्नुपर्छ । तर, हाम्रोमा यस्तो छैन । मन्त्रीको नाममा तलबभत्ता खाने, सेवासुविधा लिने र सार्वजनिक कार्यक्रम उद्घाटन गर्न जाने मात्र काम भइरहेको छ । त्यसैले, अब प्रधानमन्त्री प्रचण्डले काम गर्न नसक्ने मन्त्रीहरुलाई हटाउनुपर्छ । विशेषतः गृहमन्त्री लामिछाने र यातायातमन्त्री महासेठलाई । अहिले जनतामा निराशा बढ्दै गएको छ । बजार पुरै मन्दीमा छ । व्यापारव्यवसाय ठप्प छ । जनताले मुलुकमा सरकार भएको अनुभूति गरेका छैनन् । कतिपय सर्वसाधारण त मुलुकमा सरकार पनि छ र ? भनेर भन्छन् । यसरी मन्त्रीहरुले काम नगर्दा आज जनताको सरकारबाटै विश्वास उठिसकेको छ । यसैले, अब प्रधानमन्त्री प्रचण्ड तत्काल एक्सनमा जानुपर्छ । काम नगर्ने मन्त्रीहरुलाई बर्खास्त गर्नुपर्छ । भक्तपुर

स्वास्थ्य

निःशुल्क पाइने स्वास्थ्य सेवामा पनि पैसा

काठमाडौँ - नेपालमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क पाउने व्यवस्था सविधानमै उल्लेख छ। कस्ता स्वास्थ्य सेवाहरु आधारभूत हुन् र त्यो सेवा राज्यले निःशुल्करूपमा दिन्छ भन्ने जानकारी नहुँदा भने धेरै नागरिक उक्त सेवा पैसा तिरेर लिन बाध्य छन्।

अर्कोतर्फ सरकार नै जनतालाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क दिनमा उदासिन देखिन्छ। राज्यले प्रदान गर्ने आधारभूत स्वास्थ्य सेवाबारे सरकारकै उच्च तहका कर्मचारीसमेत जानकारी नहुँदा पनि निःशुल्क पाउनु पर्ने आधारभूत स्वास्थ्य सेवा पैसा तिरेर लिन बाध्य भइरहेको बताउँछन् स्वास्थ्य सेवा विभागअन्तर्गतकको उपचारात्मक सेवा महाशाखाका निर्देशक डा. अनुप वास्तोला।

सविधानको धारा ३५ मा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा र आर्कस्मिक स्वास्थ्य सेवाका बारेमा उल्लेख छ। जसमा विभिन्न प्रकारका खोप लगाउन पाउने सेवा, एकीकृत नवजात शिशु तथा बालरोग व्यवस्थापन, पोषण सेवा, गर्भवती, प्रसव तथा सुत्केरी सेवा, परिवार नियोजन, गर्भपतन तथा प्रजनन स्वास्थ्य जस्ता मातृ सेवा, नवजात शिशु तथा बाल स्वास्थ्य सुरूवा रोगसम्बन्धी सेवा, नसर्ने रोग तथा शारीरिक विकलाङ्गतासम्बन्धी सेवा, मानसिक रोगसम्बन्धी सेवा, जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्यसम्बन्धी सेवा, सामान्य आर्कस्मिक अवस्थाका सेवा, स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सेवा, आयुर्वेद तथा अन्य मान्यता प्राप्त वैकल्पिक स्वास्थ्य जस्ता सेवाहरु निःशुल्क हुने व्यवस्था छ।

नागरिक भने ती सेवाहरु शुल्क तिरेर लिन बाध्य छन्। नेपालमा जनस्वास्थ्य सेवा नियमावली २०७७ अनुसार प्रत्येक नागरिकलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरु प्रत्येक आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र तथा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबाट तोकिएको स्वास्थ्य संस्थाबाट निःशुल्क रुपमा प्रदान गरिने उल्लेख छ। डा. वास्तोलाले नागरिकले हालसम्म यी स्वास्थ्य संस्थाबाट निःशुल्क पाइने उपचार तथा औषधि सेवा नपाएका बताए।

यस्तै सरकारले आधारभूत स्वास्थ्य सेवातर्फ विभिन्न जटिल तथा समान्य खालका रोगहरुको उपचारमा आवश्यक पर्ने ९८ प्रकारका औषधिहरु निःशुल्क दिने व्यवस्था गरेको छ ।

सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरुमा यस्ताऔषधि पनि पाइँदैन। हरेक वर्ष सरकारले स्थानीय तह र प्रदेश सरकारलाई यस्ता औषधि खरिद गर्न भन्दै बजेट छुट्याउने गरेको छ। चालु आर्थिक वर्षमा मात्रै स्वास्थ्य मन्त्रालयले निःशुल्क औषधि खरिदका लागि प्रदेशतर्फ १४ करोड ४१ लाख २० हजार र स्थानीय तहतर्फ एक अर्ब २९ करोड ३४ लाख बजेट छुट्याएको थियो।

अघिल्लो वर्ष यही कार्यक्रमका लागि प्रदेशतर्फ १५ करोड ३० लाख ८० हजार र स्थानीय तहतर्फ एक अर्ब ३३ करोड ८६ लाख बजेट छुट्याएको थियो। यसरी वर्षेनी आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क प्रदान गर्ने भन्दै बजेट छुट्याइने तर जनताले सेवा नपाउने अवस्था छ।

उपचारात्मक सेवा महाशाखाअन्तरगतको आधारभूत तथा आर्कस्मिक सेवा व्यवस्थापन शाखाका प्रमुख डा. उत्तम पन्चाले तोकिएको स्वास्थ्य सेवा मात्रै निःशुल्करूपमा जनतालाई प्रदान गर्न सकियो भने मात्रै पनि नेपालको स्वास्थ्य सेवामा धेरै सुधार हुने बताए।

उनले भने, 'यसका लागि संघीय सरकारले मात्रै नभएर प्रदेश तथा स्थानीय सरकारको ठूलो भूमिका हुन्छ किनभने यस्ता सेवाहरु धेरै जसो स्थानीय सरकार/स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रदान गर्नुपर्ने हुन्छ।'

राज्यले जनतालाई सहजरूपमा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न नीतिगतरूपमै उल्लेख गरेर अघि बढे पनि कार्यान्वयनमा राज्यकै निकायमा तालमेल मिलेको देखिँदैन।

त्यसकारण पनि सहजरूपमा प्रदान गर्न सकिने स्वास्थ्य सेवा पाउन पनि नागरिक बञ्चित भएका बताउँछन् इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखा प्रमुख डा रुद्र मरासिनी।

डा मरासिनीले राज्यतर्फबाट दिने सेवाहरु पनि छरिएर गएका बताए। ठूला तथा घातक रोगहरुको उपचार स्वास्थ्य बीमाबाट समेटनु पर्ने बताउँदै उनले भने, 'रोगपिच्छे राहत र निर्वाह खर्च भनेर पैसा पनि बाँडिएको छ, यसले गर्दा भन सेवामा अलमल भएको छ।'

बुढानीलकण्ठ नगरपालिकाको
कार्यालयद्वारा नगरबासी

जनसमुदायलाई अनुरोध

- नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्ने घर, जग्गा, मालपोत दस्तुर, व्यवसाय कर आदि समयमा नै बुझाऔं ।
- घटना घटेको ३५ दिनभित्र व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौं ।
- सार्वजनिक जग्गा र सम्पत्ति संरक्षणमा नगरपालिकालाई सहयोग गरौं ।
- आफ्नो घर आँगनबाट उत्पन्न फोहरलाई व्यवस्थित गरौं ।
- इजाजत पत्र लिएर मात्र व्यापार व्यवसाय गरौं तथा उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- बालबालिकालाई काममा हैन विद्यालय पठाऔं ।
- विकास निर्माण कार्यक्रममा जनसहभागिता जुटाऔं ।
- कृषिको व्यावसायीकरण गरौं । खाद्य सम्प्रभुत्व र आत्मनिर्भर नगरपालिका निर्माणमा सहभागी बनौं ।
- किसानलाई सम्मान गरौं । जैविक विविधतामा आधारित पर्यावरणीय कृषि पेशा अवलम्बन गरौं ।

बुढानीलकण्ठ नगरपालिकाको कार्यालय
काठमाडौं, बागमति प्रदेश, संघीय नेपाल ।

स्वादिष्ट परिकारका लागि सधै
हामीलाई सम्भन्नुहोस् ।।।

पहिचान....

इलाम दुईको उपनिर्वाचनमा अहिलेको सत्ता समीकरणका घटक मध्ये राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी, रास्वपा र नेकपा एकीकृत समाजवादी, नेकपा एसलेसमेत उम्मेदवारी दिएको छ । यी दुई मध्ये रास्वपाले भने, भरमग्दुरका साथ पूर्वमा आफ्नो उपस्थिति जनाउन लागि पर्ने उक्लिन गरिएको छ । तर, रास्वपाको भरमग्दुर प्रयासले खासै उपलब्धि हासिल गर्न सक्ने सम्भावना कम भएको टिप्पणी राजनीतिका जानकारहरुले गरेका छन् । किनकि, नयाँ सोच सहित देशको विकास, समृद्धिसँग आमनागरिकलाई परिवर्तनका प्रत्याभूत गराउने सस्तो लोकप्रियता स्वरूप कागजी आश्वासन र भाषणमा भने, जस्तो प्रतिबद्धता रास्वपा नेतृत्वबाटै भंग हुँदै आएकोले पनि सम्भव नहुने बताइन्छ । उनीहरू पनि पुरातन सोच जस्तै सत्ता, वैभवंमै लिप्त बन्दै नैतिक पतनमा सलग्न हुनुले असम्भव भएको विश्लेषण भइरहेको छ । यस्तै केही समय यतादेखि एकपछि अर्को गर्दै रास्वपा सभापतिसमेत रहेका उपप्रधान तथा गृहमन्त्री रवि लामिछानेका अलावा रास्वपाकै उपाध्यक्ष, केन्द्रीय सदस्य, सभापति लामिछानेकै धर्मपत्नी लगायतलाई यथेष्ट प्रमाण सार्वजनिक गर्दै सहकारी रकम अपचलन गरेको आरोप लगाइएको छ । यता प्रमुख प्रतिपक्ष नेपाली कांग्रेसले संसद अवरोध गर्दै सहकारीको रकम अपचलनको विषयलाई मिहिन र निश्पक्ष ढंगले छानविन र अनुसन्धान गर्न संसदीय छानविन समिति गठनको माग गर्दै लामिछानेलाई मन्त्री पद त्याग्न बारम्बार संसददेखि सार्वजनिक कार्यक्रम मार्फत अनुरोध गरिरहेको छ । तर, गृहमन्त्री लामिछाने नेकपा एमालेको अध्यक्ष केपी शर्मा ओली र प्रधानमन्त्री तथा नेकपा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डको छहारीमा टसमसको स्थितिमा रहेका छन् । यसले “जो चोर, उसैको ठूलो स्वर“ भन्ने नेपाली उखानको चरितार्थ भएको छ । त्यसरी सहकारीको अर्बौं,करोडौं रकम अपचन गरेको थुप्रै प्रमाण सहितको आरोप लागे सँगै संघीयता, प्रदेश खारेजी अनि पहिचान विरोधी गतिविधि विच उपनिर्वाचनबाट पूर्वमा रास्वपाको वीजारोपण हुने कल्पना सपनामै सीमित हुने स्थानीयबासी र राजनीति विद्हरुको ठहर छ । नकि, युवा मिलन कुमार योङयाङ लिम्बूलाई उम्मेदवारी खडा गरेर निर्वाचन हात पार्छौ भन्नु कोरा कल्पना मात्रै हुने विश्लेषकहरु बताउछन् । यसैगरी नेकपा एसले जीत वहादुर राईलाई २७ गतेसम्मका लागि मात्र उम्मेदवार बनाएको अनुमान गरिदैंछ । किनकि, एसले कोशी प्रदेश खारेजीको माग गर्दै आन्दोलनमा होमिएका पहिचानवादी पक्षधरलाई विगतदेखि तरल रुपमै भए पनि साथ-सहयोग दिँदै आएकोले पनि उपनिर्वाचनमा अन्ततः पहिचान पक्षधर वा सत्ता समीकरणका घटक एमालेका उम्मेदवार तथा सुवास नेम्बाङका पुत्र सुहाङलाई समर्थन गर्दै उम्मेदवारी फिर्ता लिन सक्ने सम्भावना त्यतिकै बलियो छ । यिनै चुनावी परिदृश्य माफ्न उपनिर्वाचनबाटै पहिचान मुद्दालाई ठोस रुपमा परिणाममुखी बनाउदै इतिहास कोन उच्च रहेका पहिचानवादीहरुको साभा उम्मेदवार एवं प्रदेश नं १ पुनः नामांकन संयुक्त संघर्ष समितिका सम्योजकसमेत रहेका डकेन्द्रसिंह थेगिम लिम्बूलाई पूर्व प्रधानमन्त्री डा.बाबुराम भट्टराईको नेतृत्व रहेको नेपाल समाजवादी पार्टी, नेसपाले समर्थन गर्ने निर्णय भएको बताइएको छ । नेसपाका प्रवक्ता कृष्ण शर्माले अस्ति एक विज्ञप्ति जारी गर्दै

परम्परागत राजनीतिक दलहरुको सिण्डिकेट, सत्ता स्वार्थ र संसदीय राजनीतिको चंगुलबाट मुलुकलाई निकाल्न थेगिमलाई गरेको समर्थनले इट्टा थप्ने जनाउँदै पहिचान र सामर्थ्य सहितको संघीयता, सुशासन, समुन्नत समाजवादका लागि लिम्बूलाई समर्थन गर्ने निर्णय गरिएको उल्लेख गरेको हो । उक्त विज्ञप्तिमा भनिएको छ,

स्वतन्त्र उम्मेदवार डकेन्द्र सिंह थेगिम लिम्बूलाई मतदान गरी विजयी गराउन सम्पूर्ण मतदाताहरूमा हाम्रो पार्टी हार्दिक आवा्हन गर्दछ । यसैगरी समीकरणका सत्ता घटक जनता समाजवादी पार्टी, जसपाले पनि पहिचान पक्षधर साभा उम्मेदवार थेगिम लिम्बूलाई समर्थन गरेको जनाएको छ । यसै गरी पहिचानवादीका पक्षमा धरान उपमहानगरपालिकाका प्रमुख हर्क सम्पाङ खुले समर्थनमा लागेका छन् । यसरी पहिचानवादी राजनीतिक दल, शक्ति र आम पहिचानका खातिर वर्षौं यतादेखि आन्दोलनरत पक्षधर हरूको माहोलमा विशेषगरी ऐतिहासिक सभ्यता, संस्कृति समूहका बहुसंख्यक मतदाताहरु एकहोरिन सक्ने अनुमान गरिएको छ । यस्तै यस क्षेत्रमा आदिवासी जनजातिको बाहुल्यता भएकोले पनि पहिचान पक्षधरको मतादेश परिणाम अपेक्षाकृत राम्रो हुन सक्ने विश्लेषकहरुको भनाइ छ । उता प्रमुख प्रतिपक्ष नेपाली कांग्रेसको आन्तरिक किचलो विच सभापति शेरबहादुर देउवाको ठाडो आदेशमा दिइएको डम्बर बहादुर खड्काको उम्मेदवारीबाट राष्ट्रिय राजनीतिमा खासै प्रभाव नपारे पनि इलाममा लालकिल्ला भत्काउन सकिने मनसुवाले प्रेरित गरेको बुझिएको छ । नेपाली कांग्रेस भित्रको आपसी मतान्तरले विश्वासघात हुन सक्ने आकलन पनि त्यतिकै गरिएको छ । जवाफि, कांग्रेसमा खड्का भन्दा अरु अब्बल, सक्षम व्यक्तित्व हुँदाहुँदै पनि सभापति देउवाकै एकल दबाबमा

उनी उम्मेदवार बनेपछि पुराना अनि सक्रिय कांग्रेसजनहरुमा निराशा छ्राएको स्रोतहरुले उल्लेख गरेका छन् । जसको परिणाम नेपाली कांग्रेसले सोचे जस्तो शतप्रतिशत नहुने स्थानीय कांग्रेस मतदाताहरुले बताएका छन् । यसरी इलामको उपनिर्वचनमा सत्ता घटक अनि प्रमुख प्रतिपक्षसमेतको आपसी मतान्तर विच मनोनयन दर्ता भएका २० जना उम्मेदवारहरु मध्ये एकजना पनि महिला छैनन् । यसले महिला राजनीतिकर्मी, महिला अभियन्ता र विशेषगरी स्थानीय महिला मतदाताहरुलाई कति प्रभाव पार्ने हुन वा होइनन् त्यो भविष्यले नै बताउने छ ।

नेपाललाई.....

वासुदेव घिमिरे, सुरेन्द्र पाण्डे, लुम्बिनीका प्रमुख सचिव राधिका अर्याल, प्रशिक्षक एलपी भानु शर्मा र रमेश नेपालले हस्ताक्षर गरेका छन् । उक्त संकल्प प्रस्तावमा योगभूमि, ज्ञानभूमि, बुद्धभूमि, तपोभूमि नेपाललाई मैत्रीभाव, समानता र शान्तिको प्रवर्धन गरी नागरिकको शान्ति र समृद्धिको आकांक्षा पूरा गर्न जीवनको मूल विज्ञानमा आधारित ध्यान विधिको प्रयोगबाट मानिसको क्षमतालाई प्रकट एवं परिचालन गर्ने सबै जात, धर्म, लिंग र सम्प्रदायको घेराभन्दा माथि उठेको राष्ट्रको रूपमा रुपान्तरित गर्दै नेपाललाई विश्व शान्तिको केन्द्र (वर्ल्ड पीस सेन्टर)को रूपमा विकास गर्ने संकल्प गरिएको छ । त्यस्तै संवत् २०८१ को प्रवेशसँगै हामी हाम्रो भूमिमा उत्पत्ति भएको ध्यान र योग देशभर प्रवर्द्धन गर्ने संकल्प गर्दछौ । साथै पूर्वीय संस्कृतिको प्रयोग, सम्बर्द्धन तथा प्रवर्धनका लागि शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, अर्थ, वाणिज्य, सुरक्षा, सार्वजनिक प्रशासन र परराष्ट्र विषय सम्बद्ध उपयुक्त पाठ्यक्रम एवम् तालिमका लागि उपयुक्त जनशक्ति तयार गर्ने संकल्प गरिएको छ । तेस्रो संकल्पमा नेपाल राष्ट्रमा रहेको ज्ञान, ध्यान, योग र चिकित्सा पद्धतिलाई विश्वसामु उपलब्ध गराएर समग्र विश्व शान्ति एवम् सहअस्तित्वको सन्देशका लागि वैज्ञानिक पद्धतिको सञ्चार गर्ने र विदेशस्थित नियोग, दूतावास एवं कूटनीतिक सञ्जालमार्फत विश्वभर फैलाउने संकल्प गरिएको छ । चौथो संकल्पमा ध्यान, योग र पूर्वीय चिकित्सा पद्धतिका माध्यमबाट नेपाललाई शान्ति पर्यटन केन्द्र (पीस टुरिजम सेन्टर)को रूपमा विकास गर्दै देशको समृद्धिमा योगदान

पुन्याउने र देशभर ध्यान र योग प्रवर्धन गर्न सक्रिय र समर्पित संस्था तथा अभियन्ताहरूसँग सहकार्य गरी सबै सरकारी एवं पर्यटकीय स्थल तथा कार्यालयहरुमा ध्यान तथा योग पद्धतिको प्रयोगका लागि उपयुक्त व्यवस्था गर्ने संकल्प पनि गरिएको छ । सो अवसरमा प्रधानमन्त्री प्रचण्डले राजनीतिक पुनर्संरचनामा सफल भएपछि अब प्रत्येक नागरिकको जीवन रुपान्तरणका लागि अर्को क्रान्ति गर्ने समय आएको आभास भएको बताउदै आमनेपालीलाई पूर्ण रूपान्तरणको बाटोमा लगेर एउटा सबल, शान्तिप्रेमी र ऊर्जाशील नागरिक बनाउन सकिन्छ भन्ने विश्वास आफूमा रहेको बताएका थिए । यस्तै पूर्व प्रधानमन्त्री एवं नेकपा एकीकृत समाजवादीका अध्यक्ष माधव नेपाल, उपप्रधान तथा परराष्ट्रमन्त्री नारायणकाजी श्रेष्ठ, लुम्बिनी प्रदेश प्रमुख अमिक शेरचन, नेकपा एमाले महासचिव शंकर पोखरेल, राप्रपा अध्यक्ष राजेन्द्र लिङदेन, लुम्बिनी प्रदेशका प्रमुख सचिव राधिका अर्याल, जीव विज्ञान प्रतिष्ठानका अध्यक्ष देवी शर्मा लगायतले योग तथा जीव विज्ञानका विषयमा आ-आफ्ना अवधारणा प्रस्तुत गरेका थिए ।

थारू...

भाषा, कला, संस्कृति र संगीत निकै महत्त्वपूर्ण भएपनि अहिले धेरैले भुल्दै गइरहेकाले ‘यसको संरक्षण गर्न आवश्यक रहेको उल्लेख गर्दै म र मेरो तर्फबाट हुने पहल गर्छु । यसैगरी प्रदेश प्रमुख मियाँले थारू गीत-संगीतलाई राष्ट्रव्यापी बनाउन आवश्यक रहेको जिकिर गर्दै थारू साहित्यमा मौलिकता कायम हुँदै गएको बताउदै त्यस्ता विषयमा पनि सर्जकहरूले ध्यान दिनु पर्ने औल्याए । उक्त कार्यक्रमको आयोजक बर्दगोरिया इमेन्ट एन्ड मार्केटिङ प्रालिका प्रबन्ध निर्देशक हरेन्द्र चौधरीले मुलुकमै पहिलो पटक थारू राष्ट्रिय म्युजिक अवार्ड आयोजना गरेर नवीन कामको शुरुवात गरिएको बताउदै नेपालमै पहिलो पटक हामीले भव्य रूपमा थारू राष्ट्रिय म्युजिक अवार्ड आयोजना गरेका छौ, चौधरीले भने, ‘थारू कला र संस्कृतिलाई आज विश्वले हेरेको छ ।’ प्रथम थारू राष्ट्रिय म्युजिक अवार्डको १९ विधाका विजेताहरूलाई पुरस्कार वितरण गरिएको छ । १२० छनोट मध्येबाट ६९ जनालाई शीर्ष स्थानमा राखेर मनोनयन सार्वजनिक गरिएको आयोजकले बताएको छ ।

पाँहाचन्हे.....

रमेश नापितका अनुसार ‘पाँहाचन्हे’ जात्राका क्रममा टोखाका नेवार समुदायले पाहुना बोलाएर मीठो खुवाउने प्रचलन रहेको छ । हिजो विनायक र संकटा अजिमाका रथलाई गाउँ परिक्रमा गराइएको छ । त्यस परिक्रमका क्रममा जहाँ-जहाँ महादेव लुकेर बसेका छन् , त्यहाँ पु-याई दर्शन गराएर फर्काउने चलन रहेको नेवा: गुथि स्रोतले जनाएको छ । आज सोमवार घोडेजात्राका दिन साँझ ६.३० बजे सपन विनायनको रथलाई सपन तीर्थमा लैजाने, संकटाको रथलाई तरख्य:मा ल्याएर छजना कुमार र चारजना कुमारीलाई भात खुवाइने प्रचलन भएको नेवा: गुथिथले बताएको छ ।

पत्रकार...

विहीवार ध्यानाकर्षण पत्र बुझाउँदै सदस्यताको नामावली फाइनल गरेर मात्र जिल्ला, प्रतिष्ठान, एसोसिएट, प्रदेश र केन्द्रको अधिवेशनको कार्यतालिका सार्वजनिक गर्न आग्रह गरेको हो । नेपाल पत्रकार महासंघका अध्यक्ष पोखरेललाई नेपाल प्रेस युनियनका महासचिव दीलिप पौडेलले हस्ताक्षर गरी बुझाएको ध्यानाकर्षण पत्रमा पत्रकार महासंघले अधि बढाएको सदस्यता शुद्धीकरण अभियानमा युनियनको पुर्ण साथ र सहयोग रहेको बताउँदै पत्रकार महासंघको

विधानलाई पनि स्मरण गर्न आग्रह गरेको छ । सुनसरी जिल्लाको इटहरीमा यहीं चैत १७ गते सम्पन्न नेपाल प्रेस युनियन केन्द्रीय समितिको बैठकले सदस्यता र मतदाता नामावलीको टुंगो लगाएर मात्र सबै तहका अधिवेशन गर्न आग्रह गर्ने निर्णय गरेको थियो । नेपाल प्रेस युनियनले नेपाल पत्रकार महासंघको विधान २०६० (पाचौँ संशोधन २०७५) को धारा ५ को उपधारा ८ मा भएको सदस्यता प्राप्त गर्ने कार्य विधि अनुसार ‘ नयाँ सदस्यता स्वीकृत, अनुमोदन र स्थानान्तरण गर्ने कार्य गर्नसमेत स्मरण गराएको बताएको हो ।

पत्रकार महासंघले सबै तहका अधिवेशनको मिति तय गर्दा विधानमा भएको व्यवस्थालाई ध्यान नदिएको युनियनले जनाएको छ । पत्रकार महसंघको सदस्यता टुंगो नलगाई अधिवेशनहरू गरेमा उत्पन्न परि स्थितिको जवाफदेही नेपाल पत्रकार महासंघ नै हुने चेतावनीसमेत दिएको छ । सो ध्यानाकर्षण पत्र बुझ्दै नेपाल पत्रकार महासंघका अध्यक्ष विपुल पोखरेलले युनियनले उठाएको विषयमा आफू गम्भीर रहेको बताउदै पत्रकार पेशागत सम्बद्ध संस्थाहरूसँग छलफल गरेर अधि बढ्ने बताएका थिए ।

उपन्यासकार....

बोल्दा शिक्षालयहरूमा कारबाही भोग्नु पर्ने समयमा हुर्केकी इभाेले लोकार्पण कार्यक्रममा भनिनु, ‘नेपाली किताब पढ्नै सिक्दिनँ जस्तो लाग्थ्यो, तर मलाई यो उपन्यासको मिठो भाषाले बोलायो, हात समातेर सँगसँगै डोर्‍यायो, हाम्रो देशको वास्तविक ध्इकन सुनायो ।’ उपन्यासका दर्लामी मगर दुई दिन अधि मात्र आफ्नो पुस्तक लोकार्पणका लागि बुटवलबाट संघीय राजधानी काठमाडौँ आइपुगेका हुन् । उनले पब्लिकेसन नेपालयको आरशालामा आफ्नो बाल्यकाल र लेखन यात्राको अनुभव बाँडेका थिए । ‘घर नजिक स्कुल नभएका कारण र आमालाई छोइन नसक्ने आफ्नै भावुक स्वभावले गर्दा मैले स्कुल तह पनि पूरा गर्न सकिनँ,’ लेखक जेबी दर्लामी मगरको कथन थियो । उनका अनुसार ‘पढ्ने बेलामा पढ्न नपाएको भोकले हुन सक्छ, मलाई शब्दसित गहिरो प्रेम छ ।’ अहिले पनि टेलिफोन, बाटोघाटो, विद्युत् नपुगेको अर्घाखाँचीको सिलिङखोलामा जन्मेका लेखक दर्लामी मगरले ‘मारीखोलाको हुंगो’ उपन्यास लेख्दाको अनुभव बाँड्दै

‘म जस्तो विकटमा बसेर लेख्नेको किताब कसले छाप्ला र भन्ने ठानेको थिएँ, तर म गलत ठहरीएँ,’ दर्लामी मगरले भने,

‘मैले केही भोगेको, केही देखेको र केही महसुस गरेको समयलाई इमानदारीपूर्वक अक्षरमा उतारेको आत्मकथा सुनाएका थिए ।

बहुमूल्य..

गद्दी आसन नजिकै प्रतिस्थापन गरेका हुन् । उक्त अवसरमा प्रधानमन्त्री प्रचण्डले ऐतिहासिक र बहुमूल्य धातु क्वार्जको प्रतिस्थापन भएसँगै जिल्लाको महत्त्व अझ बढ्ने विश्वास व्यक्त गर्दै जिल्लाको पर्यटन प्रवर्द्धनमा थप योगदान पुग्ने विश्वाससमेत व्यक्त गरेका थिए । यसैगरी प्रधानमन्त्री दाहालले आफू गोरखा जिल्लाको जनप्रतिनिधिका हैसियतले यहाँको विकास निर्माणमा निरन्तर लागिपर्ने विश्वास दिलाउँदै गोरखकाली उद्योग, बुढीगण्डकी जलविद्युत आयोजना एवं पार्क निर्माणमा आफ्नो ध्यान जाने बताए । पुरातत्व विभागले गोरखा जिल्लामा फेला पारिएको ५२।३३० केजीको सो धातुक्वार्ज बहुमूल्य भएको प्रमाणित गरेको थियो ।

इन्जिनियर....

आरोपको मुद्दा छ । जग्गा खरिद गर्नका लागि भट्टराईले लुम्बिनी विकास कोषमा ठेक्काको काम गर्ने निर्माण सेवाका प्रोप्राइटरसँग घुस माग गरी ठेक्का गर्ने ती प्रोप्राइटरको बैंक खातावाट जग्गा विक्रेताको बैंक खातामा ४० लाख र जग्गा खोजिदिने व्यक्तिको खातामा ४० लाख गरी ८० लाख रुपैयाँ पठाइदिएको खुलेको अख्तियार स्रोतको दावी छ । त्यसपछि जग्गा खोजिदिने व्यक्तिले समेत जग्गा धनीको बैंक खातामा ३८ लाख ७ हजार २ सय रुपैयाँ पठाइदिएको खुलेको थियो । त्यसै अनुरूप सरोज भट्टराईलाई ८० लाख विगो कायम गरी कैद सजाय, विगो बमोजिम जरिवाना र जग्गा जफतको दावी सहित विशेष अदालतमा मुद्दा दायर गरेको अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगका प्रवक्ता नरहरि घिमिरेले जानकारी दिएका छन् । त्यस्तै उनकी आमा जनक नन्दनी भट्टराईलाई पनि सरोज भट्टराईलाई हुने सजाय सरह नै मागदावी गरिएको अख्तियारले बताएको छ ।

प्रदेश..

खल: भक्तपुर पाचौँ, श्री नास: धिमे खल: सिरुटार छैटौँ, चिथु धिमे खल: कर्तिपुर सातौँ, युथ सायमिज् थिमि आठौँ, श्री बालकुमारी धिमे खल: नवदुर्गा स्थान भक्तपुर नवौँ र बाख्यो दाफा भजन खल: वनेपाले दशौँ स्थान हासिल गरेको आयोजकले जानकारी गराएको छ । सो प्रतियोगितामा मध्यपुर थिमिको श्री कोशी इनाय धिमे खल: पोवुलाई विशेष प्रोत्साहन पुरस्कार प्रदान गरिएको छ । उक्त धिमे खल:बाट प्रतिस्पर्धीको रुपमा बालबालिकाहरुको सहभागिता रहेको थियो । उनीहरुले सानो उमेरमै धिमे बाजाप्रतिको लगाव देखाकोमा

प्रोत्साहन अनुरूप सो पुरस्कार प्रदान गरिएको हो । यसैगरी प्रतियोगितामा उत्कृष्ट हाउभाउ लुँतिभा: धिमे खल: सिरुटार र उत्कृष्ट भेषभुषा श्री नास: धिमे खल: सिरुटारले हात पार्न सफल भएका छन् । धिमे बाजा प्रतियोगितामा बागमती प्रदेशका विभिन्न जिल्लाका ५३ वटा धिमे खल:, पुच:, समूह, गुठीको सहभागिता रहेको थियो । प्रतियोगिताको निर्णायकको भूमिकामा न्हूँछे बहादुर ङंगोल, विष्णु बहादुर मानन्धर, मोहन व्यञ्जनकार, राजेन्द्र महर्जन र बाल मुकुन्द प्रजापतिले निर्वाह गरेका थिए ।

बिस्का:..

भक्तपुरकी प्रमुख जिल्ला अधिकारी रोशनीकुमारी श्रेष्ठको संयोजकत्वमा प्रहरी, सरकारी कार्यालयका प्रमुख, गुठी संस्थान, जात्रा सञ्चालक, राजनीतिक दलका प्रतिनिधि, स्थानीय क्लब र सरोकारवालाहरुको उपस्थितिमा बसेको बैठकले निर्वाध जात्रा सम्पन्न गर्ने विविध निर्णय गरेको छ । भक्तपुर महानगरीय प्रहरी परिसरले जात्रा अवधिभर मदिरा बिक्री गर्ने पसल पूर्ण रुपमा बन्द गराउने निर्णय गरेको छ । यस्तै जात्रा सञ्चालन हुने मुख्य सडक र चोकमा ‘सिसी क्यामरा’ जडान गरिएको प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्रेष्ठले बताइन् । त्यस्तै जात्रा बिथोलेलाई कडा कारवाही हुने चेतावनी दिँदै, हामीले गत वर्षको जात्रामा ढुङ्गा हान्दै गरेको भिडियो चोकचोकमा सार्वजनिक गरेका छौं जात्रा बिथोल्न खोज्ने भिडियोमा देखिन्छन्, यस वर्ष पनि भिडियो खिचेर सार्वजनिक गर्ने जानकारी गराएकी छन् । बिस्का जात्रा अवधिभर नगर क्षेत्रको शान्ति सुरक्षाको जिम्मेवारी जिल्ला प्रशासन कार्यालय भक्तपुर र जिल्ला प्रहरी परिसर भक्तपुरलगायत सुरक्षा निकायले गर्ने, बिस्का जात्रा सम्बन्धी सम्पूर्ण पूजाआजा र जात्रा समयमै शुरु र सम्पन्न गर्न आवश्यक तयारीको लागि गुठी संस्थान शाखा कार्यालय,भक्तपुरले गर्ने, जात्रासँग सम्बन्धित पूजाआजा र आवश्यक तयारीको लागि भैल नायोहरु, जात्रा व्यवस्थापन समिति र सम्बन्धित वडा कार्यालयले गर्ने भएको छ । बिस्का जात्रा सञ्चालन हुने नगरका सम्पूर्ण क्षेत्रका तार, केबल र फाइबर नेटका केवल सम्बन्धित सेवा प्रदायकले व्यवस्थापन गर्ने, जात्रा सञ्चालन हुने दिनमा नगरका सम्पूर्ण अस्पतालमा रहेका एम्बुलेन्स, दमकल तथा विपद् पूर्वतयारीका उपकरण तयारी अवस्थामा राख्ने तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी,भक्तपुरले आवश्यक व्यवस्थापन गर्ने प्रबन्ध मिलाइएको छ । यहीं चैत ३०, वैशाख १ र ५ गते भीड हुने स्थानमा नेपाल स्काउटबाट स्वयम्सेवक परिचालन गरिने पनि निर्णय भएको बताइएको छ ।

उढेलो नियन्त्रण गरौँ, वातावरण जोगाऔँ ।

उढेलोले,

- वनमात्र नभई जैविक विविधता र सम्पदा पनि नष्ट गर्दछ,
- वातावरणीय प्रदूषण बढाउँछ,
- भूक्षय बढाउँछ,
- पानीको मूल सुकाउँछ,

त्यसैले,

वन पैदावारको संकलन तथा खेती किसानीमा आगोको

प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाऔँ ।

नेपाल सरकार

विज्ञापन बोर्ड